

«Затверджено»
Голова Правління ЗАТ «СК «АРСЕНАЛ-ДНЕПР»
«17» травня 2006 р.

С.І. Піменова

ПРАВИЛА

ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА

(іншого, ніж страхування залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту та вантажів та багажу (вантажобагажу))

(НОВА РЕДАКЦІЯ)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. Правила “Добровільного страхування майна (іншого, ніж страхування залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту та вантажів та багажу (вантажобагажу))” (надалі – Правила) розроблені відповідно до Закону України «Про страхування» №85/96-ВР від 07.09.96р. із змінами та доповненнями, та інших законодавчих і підзаконних актів України.

1.2. У Правилах застосовані наступні терміни:

Страхування - це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Страховик - юридична особа, яка приймає на себе за умовами договору страхування за певну винагороду (страховий платіж) зобов'язання відшкодувати страхувальнику збитки, які виникли в результаті настання страхових випадків, передбачених Правилами.

Страховальники - юридичні особи або дієздатні громадяни, що уклали зі страховиком договір страхування.

Вигодонабувачі – громадяни або юридичні особи, що мають заснований на законі, іншому правовому акті або договорі інтерес у збереженні застрахованого майна, які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, і які при укладенні договору страхування призначені страхувальником для отримання страхового відшкодування.

Договір страхування - письмова угода між страхувальником і страховиком, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору.

Страхова виплата - грошова сума, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку.

Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок - подія, передбачена договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхового відшкодування страхувальнику (вигодонабувачу).

Страхове відшкодування - страхова виплата, яка здійснюється страховиком у межах страхової суми за договорами майнового страхування і страхування відповідальності при настанні страхового випадку.

Страхова сума - грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний здійснити виплату при настанні страхового випадку.

Страховий платіж - плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику у відповідності з договором страхування.

Страховий тариф - ставка страхового платежу з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Франшиза - частина збитків, що не відшкодовується страховиком згідно з договором страхування. Франшиза може встановлюватись в абсолютному значенні або у відсотках від страхової суми та використовуватись як до загальної страхової суми, так і до страхової суми по кожному окремому об'єкту страхування, в залежності від умов договору страхування.

Умовна франшиза – страховик не несе відповідальності за збитки, що не перевищують розміру франшизи, та зобов'язаний відшкодувати збитки повністю, якщо їх розмір перевищує розмір встановленої франшизи.

Безумовна франшиза – страховик зобов'язаний відшкодувати збитки за вирахуванням встановленої франшизи.

Заява на страхування - документ, який заповнюється страхувальником і висловлює його бажання здійснити процес страхування у даного страховика, а також містить основну інформацію, необхідну для укладення договору страхування.

Заява на виплату страхового відшкодування - документ, який заповнюється страхувальником (вигодонабувачем) і висловлює його бажання одержати страхове відшкодування внаслідок настання страхового випадку.

Компетентні органи - офіційні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків страхових подій, розслідування причин їх виникнення, винесення офіційних роз'яснень з питань, що мають відношення до страхового випадку (наприклад, державна автоінспекція (ДАІ), міліція, пожежна охорона, швидка медична допомога, органи міністерства з надзвичайних ситуацій (МНС) тощо).

Страховий акт – документ, що складається страховиком, який кваліфікує подію як страховий (нестраховий) випадок, та в якому зафіксований розмір завданих збитків і сума страхового відшкодування.

1.3. На підставі цих Правил ЗАТ СК «Арсенал-Днепр» (надалі – Страховик) укладає договори добровільного страхування майна від перелічених у Правилах ризиків (надалі – Договори страхування).

1.4. Страхувальниками майна відповідно до цих Правил є юридичні особи (незалежно від їх організаційно-правової форми) або дієздатні громадяни (надалі - Страхувальники), що уклали із Страховиком Договори страхування майна (майнових об'єктів), що належить їм на правах власності (володіння, користування та розпорядження), або прийняте ними в довірче управління, оренду, лізинг, заставу, на схов, комісію, продаж та з інших підстав, що не суперечать чинному законодавству України.

1.5. Майно може бути застраховане за Договором страхування лише на користь тієї особи (Вигодонабувача), що має заснований на законі, іншому правовому акті або договорі інтерес у збереженні цього майна. Договір страхування майна, укладений при відсутності у Страхувальника (Вигодонабувача) такого інтересу в збереженні застрахованого майна, є недійсним з моменту його укладення.

1.6. Призначення в Договорі страхування Вигодонабувача не звільняє Страхувальника від виконання покладених на нього обов'язків за цим Договором, окрім випадків, коли ці обов'язки Страхувальника добровільно, свідомо і у відповідності до законодавства виконані Вигодонабувачем.

2. ОБ'ЄКТИ СТРАХУВАННЯ.

2.1. Об'єктами страхування є майнові інтереси Страхувальника (Вигодонабувача), що не суперечать чинному законодавству України, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням застрахованим майном.

2.2. За даними Правилами може бути застраховане таке рухоме і нерухоме майно:

2.2.1. Будівлі (житлові, виробничі, адміністративні, господарські, соціально-культурного призначення і суспільного користування тощо);

2.2.2. Споруди (вежі, щогли та інші виробничо-технологічні установки);

2.2.3. Інженерне і виробничо-технологічне обладнання (комунікації, системи, апарати, електронно-обчислювальна техніка, пристрої передавання інформації, оргтехніка, верстати, передавальні і силові машини, інші агрегати, механізми і прилади тощо);

2.2.4. Господарчі будівлі (гаражі, сховища, склади, навіси, криті площадки, огорожі тощо);

2.2.5. Окремі помешкання (квартири, приміщення, цехи, лабораторії, кабінети тощо);

2.2.6. Об'єкти незавершеного будівництва;

2.2.7. Інвентар, технологічна оснастка;

2.2.8. Предмети інтер'єра, меблі, елементи оздоблення приміщень і таке інше;

2.2.9. Товарно-матеріальні цінності (товари, сировина, матеріали тощо).

2.2.10. Інше майно, що спеціально зазначене в договорі страхування та страхування якого не суперечить цим Правилам та вимогам чинного законодавства.

2.3. Згідно з даними Правилами не можуть бути застраховані:

2.3.1. Моделі, макети, наочні приладдя, зразки, форми, прототипи тощо;

2.3.2. Унікальні та антикварні речі, слайди, фотознімки, філателістичні колекції;

2.3.3. Засоби транспорту, пересувні будівельні, сільськогосподарські або інші машини і механізми, мотоцикли, мопеди, велосипеди, причепа і тягачі в період їхнього пересування;

2.3.4. Предмети релігійного культу;

2.3.5. Деревина на лісосіках та під час сплаву;

2.3.6. Технічні носії інформації (перфокарти, магнітні стрічки, касети, дискети, магнітні диски тощо);

2.3.7. Вибухові речовини;

2.3.8. Майно, що знаходиться на території страхування, але яке не належить Страхувальнику (Вигодонабувачеві) на праві власності (володіння, користування, розпорядження), або не знаходиться у Страхувальника (Вигодонабувача) в довірчому управлінні, в оренді, лізингу, заставі, на схові, комісії та з інших підстав, що не суперечать чинному законодавству України;

2.3.9. Майно, що знаходиться в зоні, що перебуває під загрозою обвалу, оповзню, повіні або іншого стихійного лиха, а також у зоні військових дій з моменту офіційного підтвердження наявності такої загрози, якщо таке підтвердження було зроблено до укладення Договору страхування;

2.4. Згідно з даними Правилами не можуть бути застраховані:

2.4.1. Майно, вилучене з обороту або обмежене в обороті відповідно до чинного законодавства України.

2.4.2. Будинки і споруди, конструктивні елементи та інженерні системи яких знаходяться в аварійному стані, а також рухоме майно, що знаходиться в них.

2.5. Договором страхування можуть бути передбачені також інші виключення з майнових об'єктів, що не можуть бути застрахованими згідно до цих Правил.

3. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ СУМ. ФРАНШИЗА.

3.1. Страхова сума встановлюється за згодою сторін договору страхування в розмірі, що не перевищує дійсної вартості застрахованого майна (страхової вартості). Такою вартістю вважається дійсна вартість майна в місці його перебування на момент (в день) укладення Договору страхування.

3.2. Дійсна вартість визначається:

3.2.1. Для будівель, споруджень, господарських будівель, окремих помешкань - вартість будівництва за цінами і тарифами, що діють на момент укладання Договору страхування, з урахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану;

3.2.2. Для інженерного і виробничо - технологічного обладнання - вартість придбання, за цінами, що діють на момент укладання Договору страхування, з урахуванням зносу;

3.2.3. Для об'єктів у стадії незавершеного будівництва та елементів оздоблення приміщень - по фактично зроблених матеріальних і трудових витратах на момент укладення Договору страхування, виходячи з затверджених цін, норм і розцінок для даного виду робіт і витрачених матеріалів, з урахуванням технічного стану;

3.2.4. Для товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) - вартість придбання або виготовлення ТМЦ, вигляду та якістю як застраховані, за цінами і тарифами, що діють на момент укладання Договору страхування. Не може бути застраховано ТМЦ, які знаходяться в обігу, в кількості більшій, ніж середньомісячні залишки на складах, згідно відповідних підтверджуючих документів (довідок) за кілька попередніх періодів, які складені на підставі бухгалтерського обліку, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування;

3.2.5. Для інвентарю, технологічної оснастки, предметів інтер'єра, меблів - вартість придбання за цінами, що діють на момент укладення Договору страхування з урахуванням зносу.

3.2.6. Для об'єктів будівництва - в розмірі повної контрактної вартості зазначених в Договорі страхування робіт, що здійснюються на зазначеному майновому об'єкті – об'єкті будівництва, при їхньому завершенні, включаючи вартість матеріалів і устаткування, що поставляються, проектування, заробітну плату, витрати з перевезення, мито і інші збори.

3.2.7. Для майна та об'єктів, що є засобами виробництва зазначених в договорі страхування робіт, включаючи будівельну техніку, механізми та устаткування будівельного майданчика і інші будинки і спорудження, що розташовані на території здійснення зазначених в Договорі страхування робіт або що призначені та використовуювані для здійснення зазначених в Договорі страхування робіт – в розмірі вартості таких об'єктів на дату укладання договору страхування, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування. При цьому заявлена на страхування вартість таких засобів, як правило, не повинна бути нижче вартості відновлення цього устаткування, вартості придбання знову об'єктів того ж типу і тієї ж потужності, що і застраховані, якщо інше особливо не узгоджено сторонами та не суперечить чинному законодавству.

3.2.8. Для робіт з розчищення території від уламків пошкодженого, знищеного застрахованого майна, а також для інших витрат, що можуть бути відшкодовані за окремою домовленістю сторін, згідно з умовами договору страхування, укладеного у відповідності з цими Правилами – встановлюється за згодою сторін.

3.2.9. Для інших видів майна, страхування яких може бути передбачене згідно з умовами цих Правил, страхова сума за договором страхування встановлюється за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству.

3.3. При визначенні дійсної вартості об'єкту Страховик має право вимагати оцінку експерта, аукціонні лістинги та протоколи тощо, що підтверджують розмір вартості об'єктів.

3.4. Страхова сума встановлюється окремо по кожному застрахованому об'єкту або сукупності об'єктів (групам, категоріям майна), зазначених у Договорі страхування на підставі документів, що підтверджують вартість майна, або шляхом експертної оцінки.

3.5. Якщо завищення страхової суми в Договорі страхування стало наслідком обману з боку Страхувальника, Страховик має право на відшкодування заподіяних йому в зв'язку з цим збитків.

3.6. Якщо Страхувальнику (Вигодонабувачу) здійснена виплата страхового відшкодування, то страхова сума відповідно зменшується на розмір виплаченого відшкодування. Страхова сума вважається зменшеною з дня настання страхового випадку, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування за згодою сторін.

3.7. Страхова сума може бути встановлена по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, Договору страхування у цілому.

3.8. Договором страхування може бути передбачена франшиза (умовна або безумовна). Порядок встановлення та застосування франшизи визначається за згодою сторін при укладанні Договору страхування в відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі. Франшиза може встановлюватись окремо по кожному об'єкту страхування, групі об'єктів, договору в цілому, страховому випадку (ризик) або групі ризиків.

4. СТРАХОВІ РИЗИКИ, СТРАХОВІ ВИПАДКИ.

ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ.

4.1. За Договором страхування, укладеним на підставі даних Правил, можуть бути застраховані майнові інтереси Страхувальника (Вигодонабувачів), пов'язані з ризиком втрати (загибелі) або ушкодження майна в результаті:

4.1.1. **Дії води** (Див. «Додаткові умови страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок дії води» -Додаток №1).

4.1.2. **Стороннього впливу** (Див. «Додаткові умови страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок стороннього впливу» -Додаток №2).

4.1.3. **Протиправних дій третіх осіб** (Див. «Додаткові умови страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок протиправних дій третіх осіб» -Додаток №3).

4.1.4 **Розбиття шибок, вітрин і інших подібних споруджень** (Див. «Додаткові умови страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення шибок, вітрин та інших споруджень внаслідок їхнього розбиття» -Додаток №4).

4.1.5. **Задимлення.** (Див. «Додаткові умови страхування від пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок задимлення» - Додаток №5).

4.1.6. **Пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок виконання ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт** (Див. «Додаткові умови страхування від пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок виконання ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт» - Додаток №6).

4.1.7. **Будівельно-монтажних ризиків** (Див. „Додаткові умови страхування від пошкодження або знищення застрахованих майнових об’єктів внаслідок будівельно-монтажних ризиків” - Додаток №7).

4.2. Згідно з цими Правилами також може бути здійснене страхування:

4.2.1. Машин і обладнання на випадок поломок, пошкодження або знищення (Див. «Додаткові умови страхування машин та обладнання від поломок, пошкодження або знищення» - Додаток №8).

4.3. Договір може бути укладений по сукупності або у будь-якій комбінації усіх вищезгаданих страхових ризиків. Договір страхування за згодою сторін може бути укладений на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку.

4.4. У обсяг страхових зобов'язань Страховика за Договором страхування можуть бути включені витрати Страхувальника на заходи, спрямовані на зменшення збитків при настанні страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинний дотримуватися вказівок Страховика, якщо вони повідомлені Страхувальнику згідно з порядком. Зазначеним в договорі страхування. Витрати на такі заходи, якщо вони були необхідні або були зроблені для виконання вказівок Страховика, повинні бути відшкодовані Страховиком навіть якщо відповідні заходи виявилися безуспішними.

4.5. Не визнаються страховими випадками події, що сталися внаслідок:

4.5.1. Ядерного вибуху, радіації або радіоактивного зараження;

4.5.2. Військових дій, а також маневрів або інших військових заходів, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.5.3. Громадянської війни, терористичних актів, народних хвилювань усякого роду або страйків, якщо інше не передбачено Договором страхування;

«Терористичними актами» відповідно до цих Правил вважаються будь-які дії, пов'язані з застосуванням насильства в політичних або релігійних цілях (прямо або непрямо) і що включають до себе будь-яке застосування насильства з метою залякати громадськість або будь-яку частину громадськості.

4.5.4. Вилучення, конфіскації, реквізиції, арешту або знищення застрахованого майна по розпорядженню державних органів;

4.5.5. Навмисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), його представників або робітників, спрямованих на настання страхового випадку: невиконання, порушення чинних норм і розпоряджень і норм органів відомчого і державного пожежного нагляду, неприйняття заходів для попередження можливої загибелі або ушкодження застрахованого майна, якщо тільки інше особливо не зазначено в договорі страхування;

4.5.6. Дій Страхувальника (Вигодонабувача), їх робітників або представників в стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин;

4.5.7. Вчинення Страхувальником (Вигодонабувачем), його представниками або робітниками, навмисного злочину;

4.5.8. Дефектів і недоліків застрахованого майна, що були відомі Страхувальнику до настання страхового випадку, але про які не було повідомлено Страховику;

4.5.9. Самозаймання, шумування, гниття, усушки або інших природних процесів, що відбуваються в застрахованому майні;

4.5.10. Розкрадання майна під час настання страхового випадку, не застрахованого по ризику втрати майна в результаті протиправних дії третіх осіб.

4.5.11. Недбалості, похибок або помилок, порушення правил техніки безпеки, експлуатації, інших правил та норм, встановлених щодо застрахованого майна, Страхувальником, його персоналом, Вигодонабувачем або особами, за вчинки яких Страхувальник або Вигодонабувач несуть відповідальність, якщо інше спеціально не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін та не суперечить чинному законодавству.

4.6. Договором страхування за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству можуть бути передбачені також інші виключення або обмеження страхування.

5. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ. СТРАХОВІ ТАРИФИ.

5.1. Страховий платіж встановлюється, виходячи з розміру страхової суми, строку страхування і страхового тарифу по відповідному ризику та об'єкту страхування.

5.2. Страховик при визначенні розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, застосовує розраховані ним базові страхові тарифи, що визначають страховий платіж в залежності від виду майна, прийнятого на страхування, страхового ризику, строку страхування. Базові страхові тарифи (для строку страхування - 1 рік) наведені в Додатку №9.

5.3. При страхуванні на строк менше одного року страховий платіж складає таку частину від суми річного страхового платежу:

Строк дії Договору страхування (в місяцях, неповний місяць приймається за повний)										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховий платіж в % від річного страхового платежу										
30	35	45	50	55	65	70	80	85	90	95

5.4. При страхуванні на строк більше одного року страховий платіж за Договором страхування встановлюється як сума страхових платежів за кожний рік. Якщо строк страхування встановлюється як рік (декілька років) і місяць (декілька місяців), то страховий платіж за місяць (декілька місяців) визначається як пропорційна частина страхового платежу за рік.

5.5. Страховий платіж за неповний місяць сплачується як за повний.

5.6. Страховий платіж сплачується одноразово або розстроченими платежами в порядку та строки, що визначаються в договорі страхування за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству.

6. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.

6.1. Для укладання договору Страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування. При укладанні договору страхування Страховик має право запросити у Страхувальника баланс або довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), та інші документи, необхідні для оцінки страхового ризику.

6.2. При укладенні договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику у відношенні прийнятого на страхування майна.

6.3. При підписанні договору страхування між Страхувальником і Страховиком повинно бути досягнуто згоди по таких істотних умовах:

а) про об'єкти страхування;

б) про характер подій, на випадок настання яких здійснюється страхування (страхових випадків);

- в) про розміри страхових сум, франшизи та порядок їхнього застосування;
- г) про строк та місце дії договору страхування;
- д) про страхові тарифи, розміри страхових платежів та строки їх сплати;
- е) про порядок зміни і припинення дії Договору страхування;
- є) про умови здійснення страхової виплати, причини відмови у страховій виплаті;
- ж) про права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов Договору страхування;
- з) про інші умови за згодою сторін.

6.4. Договір страхування може бути укладений сторонами на строк: до одного року, на один рік і більш одного року. Строк дії договору вказується в договорі страхування за згодою сторін.

6.5. Договір страхування набуває чинності з моменту надходження першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

Страховальники згідно з укладеними договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а страховальник-нерезидент - у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

Якщо дія договору страхування поширюється на іноземну територію відповідно до укладених угод з іноземними партнерами, то порядок валютних розрахунків регулюється відповідно до вимог законодавства України про валютне регулювання.

6.6. Дія Договору страхування припиняється о 24 годині дня, що зазначений у Договорі страхування як дата закінчення його дії, а також у випадках дострокового припинення його дії згідно до цих Правил.

6.7. Договір страхування, який укладено за даними Правилами, діє тільки на території, що вказана у Договорі страхування (території страхування), при цьому територією страхування нерухомого майна є його фактичне місцезнаходження, а територією страхування рухомого майна є вказані у Договорі страхування будівлі, склади та приміщення або ділянки, в яких зберігається застраховане майно. Це застереження не розповсюджується на майно, яке зазнало пошкоджень під час евакуації з місця страхової події з метою його врятування. Якщо територія страхування рухомого майна змінюється, то Страховальник повинен попередити Страховика не пізніше трьох діб після моменту зміни фактичного місцезнаходження застрахованого майна, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

6.8. Договір страхування повинний бути укладений у письмовій формі. Недотримання письмової форми є підставою для визнання недійсним Договору страхування.

6.9. При переході прав на застраховане майно від особи, в інтересах якої був укладений Договір страхування, до іншої особи, права та обов'язки за цим Договором переходять до особи, до якої перейшли права на майно, за винятком випадків примусового вилучення майна згідно до діючого законодавства України, за умови внесення відповідних змін до Договору страхування, якщо інше особливо не передбачено Договором страхування за згодою сторін.

6.10. Страховальник (Вигодонабувач), повинний протягом одного робочого дня або іншого строку, обумовленого в договорі страхування, письмово повідомити Страховика про перехід прав на застраховане майно до іншої особи.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН.

7.1. Страховик має право:

7.1.1. Перевіряти стан застрахованого майна на відповідність умовам, зазначеним у заяві на страхування.

7.1.2. Перевіряти виконання Страховальником (Вигодонабувачем) вимог дійсних Правил і договору страхування.

7.1.3. Направляти запити в компетентні органи з питань, пов'язаних з розслідуванням причин і визначенням розміру заподіяного збитку.

7.1.4. Брати участь у зберіганні і рятуванні застрахованого майна, а також давати інструкції, спрямовані на зменшення збитку, що є обов'язковими для Страховальника

(Вигодонабувача). Форма надання інструкцій (письмово, особисто, за телефоном тощо) визначається в договорі страхування та за згодою сторін.

7.1.5. Зробити огляд ушкодженого майна, як тільки про це йому стало відомо, провести власне розслідування для з'ясування причин та розміру збитку.

7.1.6. Вимагати від Вигодонабувача виконання обов'язків за договором страхування, включаючи обов'язки, що лежать на Страхувальнику, але не виконані ним, при пред'явленні Вигодонабувачем вимоги про виплату страхового відшкодування.

7.1.7. При повідомленні про обставини, що спричиняють збільшення страхового ризику, переукласти Договір страхування або укласти додаткову угоду до укладеного раніше договору страхування.

7.1.8. Відстрочити виплату страхового відшкодування в порядку, передбаченому даними Правилами.

7.1.9. Висунути (у межах фактично сплаченої Страховиком суми страхового відшкодування) позов до осіб, винних у страховому випадку, з метою отримання від них компенсації за заподіяні збитки.

7.1.10. Відмовити у виплаті страхового відшкодування згідно з чинним законодавством України та умовами цих Правил.

7.1.11. Ініціювати внесення змін в договір страхування або припинити дію договору страхування відповідно з цими Правилами і законодавством України.

7.2. Страховик зобов'язаний:

7.2.1. Ознайомити Страхувальника з умовами та Правилами страхування.

7.2.2. Протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування Страхувальнику.

7.2.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування в порядку та в строк, передбачений даними Правилами. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами договору страхування.

7.2.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору страхування.

7.2.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості застрахованого об'єкту переукласти з ним договір страхування.

7.2.6. Тримати в таємниці відомості про Страхувальника та його майновий стан за винятком випадків, передбачених законодавством України.

7.2.7. Здійснювати інші дії, передбачені законодавством України, даними Правилами та договором страхування.

7.3. Страхувальник має право:

7.3.1. Ознайомитися з умовами та Правилами страхування.

7.3.2. Призначати Вигодонабувачів для отримання страхового відшкодування, а також замінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.

7.3.3. При настанні страхового випадку отримати страхове відшкодування в порядку та в строк, передбачений даними Правилами.

7.3.4. У разі здійснення заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості застрахованого об'єкту переукласти договір страхування.

7.3.5. Збільшити за узгодженням зі Страховиком в період дії Договору страхування розмір страхової суми, якщо майно було застраховано на неповну страхову вартість або якщо вартість застрахованого майна збільшилася протягом строку дії договору страхування, шляхом оформлення додаткової угоди до договору страхування зі сплатою додаткового страхового платежу.

7.3.6. Припинити дію договору страхування відповідно з цими Правилами і законодавством України.

7.3.7. Одержати інформацію про Страховика згідно до законодавства України.

7.3.8. Вносити пропозиції щодо вдосконалення та розвитку страхових послуг, які надає Страховик.

7.4. Страхувальник зобов'язаний:

7.4.1. Своєчасно вносити страхові платежі.

7.4.2. При укладанні договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику за формою, встановленою Страховиком (у випадку письмового оформлення заяви на страхування), і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику в порядку, зазначеному в договорі страхування та за згодою сторін.

7.4.3. Повідомити Страховика про інші діючі договори страхування щодо цього об'єкта страхування.

7.4.4. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку.

7.4.5. Повідомити Страховика про настання страхового випадку протягом двох робочих днів з моменту отримання інформації про такий випадок, якщо інший строк не передбачений Договором страхування та за згодою сторін.

7.5. Всі повідомлення, передбачені дійсними Правилами і договором страхування, здійснюються сторонами в письмовій формі або іншим способом, узгодженим сторонами в договорі страхування, що дозволяє об'єктивно зафіксувати або підтвердити факт одержання повідомлення.

7.6. Договором страхування та за згодою сторін можуть бути передбачені також інші права та обов'язки сторін, що не суперечать чинному законодавству.

8. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ.

8.1. При настанні події, що за умовами договору страхування може бути кваліфікована як страховий випадок, Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний:

8.1.1. Протягом одного робочого дня або іншого строку, обумовленого в договорі страхування, повідомити про це в органи міліції, пожежної охорони та інші компетентні органи, у компетенцію яких входить реєстрація та/або ліквідація наслідків подій, передбачених розділом 4 цих Правил та розслідування причин їх виникнення.

8.1.2. Протягом одного робочого дня або іншого строку, обумовленого в договорі страхування, у будь-який спосіб повідомити Страховика та протягом двох робочих днів після настання події, яка може бути кваліфікована як страховий випадок, підтвердити повідомлення шляхом подачі письмової заяви на виплату страхового відшкодування (так само, як на Страхувальнику, обов'язок повідомлення про настання страхового випадку лежить і на Вигодонабувачеві; якщо з поважних причин (що мають бути підтверджені документально) Страхувальник не мав змоги подати заяву на виплату страхового відшкодування у вказаний строк, цей строк може бути збільшений за згодою Страховика). Договором страхування за згодою сторін може бути передбачений інший строк, протягом якого Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний повідомити Страховика про настання страхового випадку.

8.1.3. Вжити всіх доступних заходів для врятування застрахованого майна, усунення причин події, яка може бути кваліфікована як страховий випадок, забезпечити охорону ушкодженого майна, виконати всі інструкції, отримані від Страховика, якщо такі інструкції були надані в порядку, зазначеному в договорі страхування та за згодою сторін.

8.1.4. При проведенні робіт згідно п.8.1.3. цих Правил, забезпечити збереження стану предметів, які можуть служити речовим доказом тих або інших причин настання події, що може бути кваліфікована як страховий випадок.

8.1.5. Узгодити зі Страховиком строк початку проведення ремонтних або інших робіт, які пов'язані з змінами фактичного стану пошкодженого майна на місці події, яка може бути кваліфікована як страховий випадок.

8.1.6. Забезпечити Страховика можливість огляду місця події, яка може бути кваліфікована як страховий випадок та самостійної попередньої оцінки понесеного Страхувальником збитку.

8.1.7. Забезпечити представнику Страховика можливість огляду ушкодженого майна для з'ясування причин та розмірів збитку, а також забезпечити участь представника Страховика в будь-яких комісіях, створюваних для встановлення причин і визначення розміру збитку.

8.1.8. Надати всі необхідні документи згідно розділу 9 (за винятком п.9.4, п.9.5) цих Правил.

8.1.9. Сповістити Страховика про всі випадки одержання компенсації, повернення або відновлення третіми особами ушкодженого або знищеного майна, що є застрахованим згідно до договору страхування.

8.1.10. Надати всі документи, необхідні Страховику для висунення позову до осіб, винних у настанні страхового випадку, з метою отримання від них компенсації за заподіяні збитки, або сприяти в отриманні Страховиком таких документів.

8.1.11. Договором страхування та за згодою сторін можуть бути передбачені також інші обов'язки Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать чинному законодавству.

9. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКУ.

9.1 *Заява Страхувальника(Вигодонабувача) на виплату страхового відшкодування* складається Страхувальником (Вигодонабувачем) за формою, визначеною Страховиком і подається Страховику (або його представнику) у порядку та у строк, які вказані в п.8.1.2. цих Правил.

9.2. *Перелік пошкодженого, знищеного або втраченого майна* - додається до заяви Страхувальника на виплату страхового відшкодування.

9.3. *Документи, видані Компетентними органами*, які підтверджують настання події, яка може бути кваліфікована як страховий випадок.

9.3.1. Наявність протиправних дій в факті, причинах та/або обставинах настання страхового випадку підтверджується постановою Компетентного органу, що проводить дознання або попереднє слідство, про порушення кримінальної справи за ознакою скоєння відповідного злочину, або іншим документом Компетентного органу, що підтверджує факт наявності протиправних дій.

9.4. *Страховий акт* – документ, що складається Страховиком або уповноваженою ним особою у формі, що визначається Страховиком, який кваліфікує подію як страховий (нестраховий) випадок, та в якому зафіксований розмір завданих збитків і сума страхового відшкодування.

9.5. *Кошторис збитків* - документ, що складається Страховиком або уповноваженою ним особою; визначає та обґрунтовує розмір збитків, понесених Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок настання страхового випадку, а також витрати на роботи, проведені згідно п.8.1.3. цих Правил (якщо такі проводились та відшкодовуються згідно умов Договору страхування).

9.6. За наявності осіб (особи) винних в заподіяних Страхувальнику (Вигодонабувачу) збитках:

9.6.1. *Довідка про відшкодування збитків (частини збитків) винною особою* - підписана Страхувальником та винною особою (у випадку відшкодування збитків такою особою).

9.6.2. За відсутності Довідки, зазначеної в п.9.6.1, - *Довідка про відмову (або неможливість - на теперішній час; або неможливість в повному обсязі - на теперішній час) відшкодувати збитки (частину збитків) винною особою* - підписана Страхувальником та винною особою; або тільки Страхувальником - у разі відмови підписати вказану довідку винною особою.

9.6.3. За відсутності або замість Довідок, зазначених в п.9.6.1 або 9.6.2, документи від компетентних органів, що підтверджують факт відшкодування (відмову або неможливість відшкодувати) збиток винною особою.

9.7. Документи бухгалтерського обліку Страхувальника та інші необхідні документи, що підтверджують розмір збитків.

9.8. Інші документи або відомості (за вимогою Страховика), які необхідні для з'ясування обставин настання страхового випадку та визначення розміру збитку.

10. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ТА ПОРЯДОК ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

10.1. Страхове відшкодування виплачується Страховиком згідно з Договором страхування на підставі *Заяви* Страхувальника (Вигодонабувача) на виплату страхового відшкодування і страхового акту.

10.1.1. Страхове відшкодування сплачується Страхувальнику (Вигодонабувачу) тільки після того, як повністю будуть встановлені причини та обставини настання страхового випадку та встановлений розмір збитків. Страхувальник зобов'язаний надати Страховику усі необхідні документи, що підтверджують причини та розмір збитків, перелік яких наведено в розділі 9 (за винятком п.9.4, п.9.5) цих Правил. Ненадання таких документів дає Страховику право відмовити у виплаті відшкодування як в цілому, так і в частині збитку, що не підтверджена такими документами.

10.1.2. Розмір збитків визначається Страховиком або уповноваженою ним особою шляхом проведення експертизи і складання *Кошторису збитків*. Кожна із сторін має право на проведення незалежної експертизи. Незалежна експертиза проводиться за рахунок сторони, яка вимагала її проведення. Якщо незалежна експертиза визнала випадок нестраховим, витрати на її проведення несе Страхувальник.

10.2. Страховик повинен скласти страховий акт протягом десяти робочих днів, починаючи з моменту отримання письмової *Заяви на виплату страхового відшкодування* та інших документів згідно з розділом 9 (за винятком п.9.4, п.9.5) цих Правил, якщо інше не передбачено договором страхування. Договором страхування за згодою сторін може бути передбачений інший строк складання страхового акту.

10.3. Якщо випадок визнано страховим, страхове відшкодування виплачується протягом 5-ти робочих днів з дня підписання страхового акту, якщо договором страхування не передбачений інший строк здійснення виплати.

10.4. За згодою сторін страхове відшкодування може бути виплачене Страхувальнику (Вигодонабувачу) або перераховане на рахунок, вказаний Страхувальником (Вигодонабувачем) в *Заяві на виплату страхового відшкодування*, згідно з належним чином оформленими документами, наданими спеціалізованими підприємствами (будівельними, ремонтними тощо), про витрати на компенсацію збитків від страхового випадку (наряд-замова, рахунок, акт виконаних робіт тощо). Вказані документи повинні містити повний перелік робіт, їх вартість, а також вартість складових частин та матеріалів, використаних під час ремонту (відбудовних робіт).

10.5. Розмір страхового відшкодування дорівнює розміру заподіяних Страхувальнику (Вигодонабувачу) збитків, визначених згідно п.10.6, за вирахуванням встановленої договором страхування франшизи та сум, отриманих Страхувальником (Вигодонабувачем) у відшкодування збитків від інших осіб, але не більше страхової суми.

10.6. Збитки визначаються:

10.6.1. при загибелі майна - у розмірі дійсної вартості майна на момент укладення договору страхування з урахуванням зносу за час дії договору, за вирахуванням вартості наявних залишків, придатних для подальшого використання. Загибель застрахованого майна означає повне або часткове знищення майна при якому витрати на відновлення дорівнюють дійсній вартості або її перебільшують;

10.6.2. при ушкодженні (частковій руйнації) майна - у розмірі відбудовних витрат.

10.6.3. при викраденні майна - у розмірі дійсної вартості майна на момент укладення договору страхування з урахуванням зносу за час дії договору.

10.7. Відбудовні витрати містять у собі:

10.7.1. Витрати на матеріали і запасні частини для ремонту (з урахуванням зносу на момент настання страхового випадку), необхідні для відновлення застрахованого майна до стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку;

- 10.7.2. Витрати на оплату робіт з ремонту, необхідного для відновлення застрахованого майна до стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку.
- 10.8. До відбудовних витрат не належать:
- 10.8.1. Витрати, пов'язані зі змінами або поліпшенням застрахованого об'єкта;
- 10.8.2. Витрати, пов'язані з тимчасовим (допоміжним) ремонтом або відновленням;
- 10.8.3. Інші, зроблені понад необхідні, витрати.
- 10.9. У разі, коли страхова сума становить певну частку дійсної (страхової) вартості застрахованого об'єкту:
- 10.9.1. Страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено Договором страхування (пропорційна система відповідальності);
- 10.9.2. Договором страхування може бути передбачено відшкодування збитків у повному обсязі (без урахування п.10.9.1.), але не більше страхової суми (система відповідальності по першому ризику).
- 10.10. Витрати з метою зменшення збитків (п.4.5.) відшкодовуються в порядку та в межах, зазначених у Договорі страхування.
- 10.11. Страхувальник або Вигодонабувач зобов'язані повернути Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо виявиться така обставина, що за законом або по даних Правилах повністю або частково позбавляє Страхувальника або Вигодонабувача права на страхове відшкодування.
- 10.12. Якщо на момент настання страхового випадку Страхувальник (Вигодонабувач) мав договори страхування майна по аналогічних ризиках із декількома страховиками, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати розміру завданого збитку. При цьому кожний страховик здійснює виплату пропорційно розмірові страхової суми за укладеним ним договором страхування.
- 10.13. Якщо страховий платіж сплачується в розстрочення (частинами), то із суми страхового відшкодування Страховик, за згодою Страхувальника (Вигодонабувача), утримує несплачену частину страхового платежу, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін.
- 10.14. Страховик має право відсрочити виплату страхового відшкодування, якщо:
- 10.14.1. В нього є мотивовані сумніви в правомірності вимог на одержання страхового відшкодування - до отримання роз'яснень компетентних органів, але не більше ніж на три місяці з дня одержання заяви на виплату страхового відшкодування та всіх необхідних документів для виплати;
- 10.14.2. Розмір збитку протягом встановленого в Договорі страхування строку визначити неможливо – до визначення розміру збитку, але не більше ніж на три місяці з дня одержання заяви на виплату страхового відшкодування та всіх необхідних документів;
- 10.14.3. Порушено кримінальну справу щодо настання страхового випадку і ведеться розслідування обставин, що призвели до настання страхового випадку - до закінчення розслідування або судового розгляду.
- 10.15. Якщо виплата страхового відшкодування не зроблена у визначений строк з провини Страховика, останній сплачує особі, якій повинно бути виплачене відшкодування, пеню в розмірі, який вказано в договорі страхування.
- 10.16. Страхове відшкодування виплачується в тій валюті, яка передбачена Договором страхування, якщо інше не передбачено законодавством України.
- 10.17. Після виплати страхового відшкодування, страхова сума зменшується на суму виплаченого страхового відшкодування. Наступні виплати страхового відшкодування проводяться з урахуванням зменшення страхової суми, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування за згодою сторін. Якщо страхове відшкодування виплачене у розмірі повної страхової суми, то дія договору страхування припиняється з моменту виплати.
- 10.18. У випадку зникнення майна з причин настання страхових випадків, передбачених договором страхування та згідно до цих Правил страхування, страхове відшкодування виплачується тільки за умови укладення між Страховиком і Страхувальником угоди,

відповідно до якої Страхувальник зобов'язується, у разі, якщо майно, яке зникло, буде знайдено, передати права власності на нього Страховику.

10.19. Якщо майно, яке зникло, було знайдено до виплати страхового відшкодування, то воно залишається у власності Страхувальника, а розрахунок страхового відшкодування здійснюється з урахуванням цих обставин. Строки всіх етапів виплати відшкодування відраховуються від дати знаходження майна, як терміну останніх суттєвих подій, які стали відомі сторонам.

10.20. Якщо майно, яке зникло, було знайдено після виплати страхового відшкодування, то сторони, за взаємною згодою можуть скасувати раніше укладену угоду, передбачену п.10.18 цих Правил. В разі залишення знайденого майна у Страхувальника, Страховик здійснює перерахунок страхового відшкодування. Страхувальник зобов'язаний протягом десяти робочих днів повернути Страховику різницю між раніше виплаченим відшкодуванням та відшкодуванням за новими розрахунками.

11. ВІДМОВА У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

11.1. Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо:

11.1.1. Страхувальником (Вигодонабувачем) вчинені навмисні дії, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена форма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням цивільного чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

11.1.2. Страхувальником (Вигодонабувачем) вчинено умисний злочин, що призвів до страхового випадку.

11.1.3. Страхувальник повідомив Страховику свідомо неправдиві відомості про об'єкт страхування або про факт настання страхового випадку.

11.1.4. Страхувальник (Вигодонабувач) несвоєчасно повідомив Страховика про настання страхового випадку без поважних на це причин або створював Страховикові перешкоди у визначенні обставин страхового випадку та розміру збитків.

11.1.5. Страхувальник (Вигодонабувач) отримав повне відшкодування збитку від третіх осіб.

11.2. Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування, зокрема:

11.2.1. Страхувальник повідомив Страховику свідомо неправдиві відомості про ступінь страхового ризику.

11.2.2. Страхувальник навмисно не вжив доступних заходів, щоб зменшити збитки.

11.2.3. Страхувальник (Вигодонабувач) відмовився від свого права вимоги до особи, відповідальної за збитки, що відшкодовуються Страховиком за умовами договору страхування, або якщо здійснення цього права стало неможливим з вини Страхувальника (Вигодонабувача).

11.2.4. Страхувальник не вжив протягом строку, передбаченого договором страхування, законних, офіційних та/або погоджених зі Страховиком у договорі страхування заходів, спрямованих на запобігання виникнення збитку і зниження ступеня ризику.

11.2.5. Страхувальник не надав Страховику необхідні документи для здійснення страхового відшкодування, передбачені договором страхування, та/або інформацію про страховий випадок, у тому числі документи, що підтверджують факт наявності і кількість застрахованого майна в місці, зазначеному в договорі страхування як місце дії договору страхування на момент настання страхового випадку.

11.2.6. Страхувальник перешкоджав Страховику або його представникам у визначенні обставин виникнення, характеру та розміру збитку.

11.2.7. Страхувальник в строк, передбачений умовами договору страхування, не повідомив Страховику про зміни в ризику (в тому числі про випадки, зазначені у розділі 14 цих Правил), що сприяло виникненню страхового випадку, збільшенню його наслідків, або істотно вплинуло на ступінь ризику.

11.2.8. Страхувальник не виконав отриманих рекомендацій Страховика або відмовився внести зміни в договір страхування, ініційовані Страховиком та пов'язані зі зміною ступеня застрахованих ризиків, якщо на настання страхового випадку вплинула або могла вплинути така зміна ступеня ризику.

11.2.9. Страхувальник залишив застрахований об'єкт (приміщення) або об'єкт (приміщення), в якому знаходилося застраховане майно, без догляду у випадку, якщо умови охорони і забезпечення протипожежної безпеки в такому об'єкті (приміщенні, території страхування), у тому числі протипожежна або охоронна сигналізація, зазначені в договорі страхування, не діяли, були зіпсовані або не були увімкнені.

11.2.10. Страхувальник навмисне ввів Страховика або його представників в оману при визначенні причин, обставин або розміру збитку.

11.3. Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування повідомляється Страхувальнику письмово з обґрунтуванням причин відмови не пізніше 5 робочих днів з дня прийняття такого рішення (складання страхового акту), якщо інший строк особливо не передбачений Договором страхування тза згодою сторін.

11.4. Відмова Страховика зробити страхову виплату може бути оскаржена Страхувальником (Вигодонабувачем) у судовому порядку.

12. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.

12.1. Дія договору страхування припиняється за згодою сторін, а також у разі:

12.1.1. Закінчення строку дії;

12.1.2. Виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

12.1.3. Несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені договором строки;

12.1.4. Ліквідації Страхувальника - юридичної особи або смерті Страхувальника-громадянина чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених Законом України "Про страхування";

12.1.5. Ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

12.1.6. Прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;

12.1.7. В інших випадках, передбачених законодавством України або договором страхування.

12.2. Дію договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування. Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше, як за 30 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

12.3. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

12.4. У разі дострокового припинення договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

12.5. При взаємних розрахунках сторін у разі дострокового припинення договору страхування не допускається повернення коштів готівкою, якщо страхові платежі були сплачені в безготівковій формі .

12.6. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладання, у випадках, передбачених чинним законодавством України.

12.7. В разі визнання договору страхування недійсним кожна з сторін зобов'язана повернути іншій стороні все отримане по цьому договору, якщо інші наслідки недійсності договору не передбачені законодавством України.

12.8. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку згідно чинного законодавства України.

12.9. Всі зміни та доповнення до договору страхування приймаються за згодою сторін у письмовій формі.

13. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.

13.1. Спори, пов'язані із страхуванням за умовами цих Правил, вирішуються в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

14. ОСОБЛИВІ УМОВИ.

14.1. Страховик може знизити розмір премії, якщо Страхувальник виконає заходи щодо зменшення ступеня ризику (наприклад, встановить додаткову сигналізацію чи буде слідувати рекомендаціям Страховика щодо проведення профілактичних заходів і т.д.).

14.2. В разі підвищення ступеня ризику після укладення Договору страхування Страхувальник зобов'язаний негайно повідомити про цей факт Страховика та узгодити з ним подальші дії щодо умов дії договору страхування. Підвищенням ступеня ризику вважається:

- зміна систем охорони та захисних заходів, що діяли у застрахованому приміщенні або у приміщенні, в якому знаходиться застраховане майно, порівняно зі станом на момент укладання договору страхування;
- ремонт, реконструкція або переобладнання систем пожежної та охоронної сигналізації;
- передача майна в оренду або заставу;
- передача майна іншій особі;
- істотна зміна характеру виробництва;
- зміна характеру експлуатації застрахованого об'єкту (приміщення) або об'єкту (приміщення), в якому знаходиться застраховане майно, а також об'єкту (приміщення), що знаходиться безпосередньо поруч з таким об'єктом (приміщенням);
- знесення, перебудова застрахованого приміщення або приміщення, в якому знаходиться застраховане майно, а також приміщення, що знаходиться безпосередньо поруч з таким приміщенням;
- пошкодження або знищення майна, незалежно від того, підлягають збитки відшкодуванню або ні;
- заміна сховищ;
- ремонт, реконструкція або переобладнання застрахованих будинків і приміщень, а також будинків і приміщень, в яких знаходиться застраховане майно;
- ремонт, реконструкція або переобладнання будинків і споруд, що безпосередньо прилягають до застрахованих будинків і споруд, або до будинків, в яких знаходиться застраховане майно;
- встановлення на застрахованих будинках (спорудах), а також будинках і приміщеннях, в яких знаходиться застраховане приміщення та (або) майно, будівельних лісів або зовнішніх підйомників;
- невжиття заходів з негайної заміни замків від застрахованих приміщень та сховищ, або будинків та сховищ, у яких знаходиться застраховане майно, на рівноцінні, у випадку, якщо ключі до таких замків були загублені;
- звільнення на тривалий термін (понад 60 днів) застрахованих приміщень, приміщень, що безпосередньо (зверху, знизу або збоку) прилягають до застрахованих приміщень або приміщень, у яких знаходиться застраховане майно;

- припинення господарської діяльності Страхувальника у застрахованому приміщенні (приміщеннях) на тривалий термін (понад 60 днів);
- інші зміни, що впливають на ступінь прийнятих ризиків з числа зазначених в договорі страхування.

14.2.1. Якщо Страхувальник в обговорений в договорі страхування строк не повідомив про зміни в ризику (в тому числі зміни умов, пов'язаних з експлуатацією або збереженням застрахованого майна або приміщень, в яких розташоване таке майно), не виконав отриманих від Страховика рекомендацій щодо зниження міри ризику або відмовився прийняти зміни в договір страхування, ініційовані Страховиком у зв'язку зі зміною міри ризику (в тому числі зміною умов експлуатації або збереження застрахованого майна), то при настанні страхового випадку Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо на настання страхового випадку вплинуло або могло вплинути збільшення ступеня страхового ризику, про яке Страхувальник не повідомив Страховику або в зв'язку з яким Страхувальник не виконав рекомендацій Страховика або відмовився внести зміни в договір страхування, якщо це передбачено договором страхування.

14.3. Якщо в період дії договору страхування Страхувальник побажає змінити його умови (наприклад, страхову суму, склад чи місцезнаходження застрахованого майна), то в цьому випадку сторонами укладається додаткова угода до договору страхування, що вважається невід'ємною частиною такого договору страхування з моменту її підписання.

**Додаткові умови
страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок дії
води**

1. За договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається втрата, пошкодження або знищення майна внаслідок:

- впливу води, гарячої або холодної, що вилася поза призначенням з внутрішньої водопровідної системи будинку або її частин (у тому числі з кранів);
- впливу стічних каналізаційних вод, що розлилися внаслідок аварії, непередбаченої поломки або виходу з строю внутрішньої каналізаційної системи будинку або її частин;
- впливу води або іншої рідини, що вилася внаслідок аварії, непередбаченої поломки або виходу з строю опалювальної системи будинку або її частин, а також раптового і не викликаного необхідністю включення останніх;
- впливу води, що витекла з систем пожежегасіння (спринклерних систем), що знаходяться всередині приміщення, у зв'язку з аварією, непередбаченою поломкою або виходом з строю, а також у зв'язку з раптовим і не викликаним нагальною необхідністю включенням таких систем;
- впливу води, що вилася з акваріуму;
- впливу води, що вилася з пральної або посудомийної машини, а також з ортопедичних матраців з водою.

Майно може бути застрахованим на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку з числа вищенаведених.

2. При страхуванні на умовах, зазначених в цих Додаткових умовах, договором страхування може бути додатково передбачена компенсація:

- збитків, заподіяних машинам, устаткуванню, котлам і електросиловим установкам, електронному обладнанню та побутовій техніці, використовуваним у промислових, комерційних та особистих цілях, а також збитків від пошкодження майна гарячим або конденсованим паром при поломці систем, зазначених у п.1 цих Додаткових умов
- витрат з усунення збитків (враховуючи допоміжні роботи з відтаювання) через раптове замерзання трубопроводних систем водопостачання, каналізації, водяного та парового опалення, спринклерних установок;
- витрат з усунення збитків (враховуючи допоміжні роботи з відтаювання) через замерзання басейнів, санвузлів, водопровідних кранів, опалювальних батарей, котлів, парових котлів, бойлерних установок водяного та парового опалювання.

При цьому, при необхідності заміни ділянки труби, по кожному страховому випадку відшкодовуються витрати, що не перевищують вартості заміни двох погонних метрів пошкодженої ділянки труб, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

3. Не підлягають відшкодуванню видатки на ремонт чи заміну, а також розмороження трубопроводів або інших частин, систем гарячого та холодного водопостачання, каналізаційних, опалювальних чи протипожежних систем, що знаходяться поза застрахованих будівель і приміщень.

4. Не відшкодовуються збитки від раптового включення протипожежних (спринклерних) систем, що стало наслідком нижчезазначених подій:

- 4.1. Високої температури, що виникла при пожежі.
- 4.2. Ремонту або реконструкції застрахованих будинків і споруд.
- 4.3. Монтажу, демонтажу, ремонту або зміни конструкції самих спринклерних систем.
- 4.4. Будівельних дефектів або дефектів самих спринклерних систем, про які було відомо або повинно бути відомо Страхувальнику до настання збитку.

5. Якщо Договором страхування не зазначено інше, при страхуванні на умовах цих Додаткових умов Страховиком не відшкодовуються:

а) збитки від пошкодження застрахованого майна водою, якщо вони сталися не в результаті зазначених в п.1 цих Додаткових умов причин (наприклад, при пошкодженні дощовою чи талою водою, прибиранні або чистці приміщень, повені, затопленні або внаслідок підвищення рівня ґрунтових вод);

б) збитки від пошкодження з'єднаних з трубопроводами систем, зазначених в п.1 цих Додаткових умов, апаратів і приладів, таких як крани, вентиля, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли, бойлери і т. ін.;

в) збитки, що сталися внаслідок природного зносу, корозії або ржавіння систем, зазначених в п.1 цих Додаткових умов;

г) непрямі збитки, які можуть виникнути внаслідок страхового випадку;

д) збитки, завдані товарам на складі, якщо вони зберігаються в підвальних або інших заглиблених приміщеннях на відстані менш 30 см від поверхні підлоги, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування;

є) збитки, що виникли до початку дії Договору страхування, але були виявлені після початку його дії.

6. При страхуванні на умовах цих Додаткових умов, на додаток до обов'язків, зазначених в цих Правилах, Страхувальник зобов'язаний:

а) забезпечити нормальну експлуатацію водопостачальної, каналізаційних, опалювальної та протипожежної систем в застрахованих будівлях і спорудах, їх своєчасне технічне обслуговування і ремонт;

б) відключити і забезпечити своєчасне вивільнення від води і пари зазначених вище систем при звільненні застрахованих будівель і споруд для капітального ремонту чи для інших цілей на термін понад 60 днів, якщо інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

7. Договором страхування може бути передбачено, що в разі невиконання Страхувальником обов'язків, зазначених в п.6. цих Додаткових умов та викладених у Договорі страхування, Страховик має право повністю або частково відмовити у виплаті страхового відшкодування в тій мірі, в якій зазначене вище невиконане зобов'язання привело до настання збитку.

8. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок
стороннього впливу**

1. За договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил, на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається пошкодження, втрата або загибель майна внаслідок стороннього впливу, що став наслідком ударної хвилі надзвукових літаків; наїзду на застраховане майно транспортних засобів або зіткнення застрахованого майна з транспортним засобом; мимовільного падіння будь-яких предметів, що знаходяться за межами застрахованого приміщення або приміщення, в якому знаходиться застраховане майно (дерев, гілок, плодів з дерев, радіо, телевізійних та супутникових антен або їх частин та ін.); механічних пошкоджень від напору води та інших рідин; а також випадкового потрапляння застрахованого майна в місце, звідки його неможливо дістати.

Майно може бути застраховане на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку з числа вищенаведених.

Збитком внаслідок «ударної хвилі надзвукових літаків», відповідно до цих Правил, вважається пошкодження або знищення застрахованого майна в результаті безпосереднього впливу такої хвилі.

Збитком внаслідок «наїзду транспортних засобів або зіткнення застрахованого майна з транспортним засобом», відповідно до цих Правил, вважається пошкодження або знищення застрахованого майна в результаті його безпосереднього контакту з будь-якими видами транспорту.

2. При страхуванні на умовах цих Додаткових умов Страховик не відшкодовує:

2.1. Збиток, заподіяний ударами і зіткненнями, причиною яких став транспорт або літальні апарати, що належать Страхувальнику, членам його родини або працюючим у нього особам, а також знаходяться у зазначених осіб у тимчасовому користуванні. Не відшкодовуються також збитки, нанесені транспортним засобам та їхньому вмісту, за винятком випадків, коли зазначені засоби є застрахованими об'єктами за договором страхування.

2.2. Збиток, що виник у результаті стихійних лих.

2.3. Збиток, що виник в результаті впливу вогню, вибуху, падіння пілотованого літального апарата, його частин або вантажу, що перевозився цим апаратом.

2.4. Збиток, що виник у результаті розмокаючого (роз'їдаючого) впливу води та інших рідин.

2.5. Збиток, викликаний проведенням підривних робіт, виїмкою ґрунту з котлованів або кар'єрів, засипанням порожнин або проведенням земленасипних робіт, усадкою, провалом, обвалом або оповзанням ґрунту або з цієї причини, навіть якщо безпосередня або віддалена причина цих явищ і покривалася страховим захистом.

2.6. Збиток, спричинений протиправними діями третіх осіб.

2.7. Збиток, заподіяний товарам, що зберігаються під відкритим небом, навіть якщо вони захищені м'якими матеріалами або конструкціями з малим ступенем твердості (парусиною, плівкою, надувною конструкцією), або містяться усередині відкритих споруд.

2.8. Збиток, заподіяний застрахованому майну внаслідок зміни температури, перебоїв у подачі електроенергії, тепла або кондиціонованого повітря, навіть якщо вони відбулися внаслідок страхового випадку, передбаченого договором страхування.

2.9. Збиток, що став наслідком грубої необережності або навмисних дій Страхувальника та/або невиконання ним всіх офіційних та законних вимог з експлуатації застрахованого майна (ПТБ, керівництва користувача, інструкції з експлуатації і т. ін.).

3. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення майна внаслідок
протиправних дій третіх осіб**

1. За договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил, на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається пошкодження, втрата або знищення майна внаслідок:

Крадіжки, крадіжки зі зломом, пограбування, інших протиправних дій третіх осіб.

1.1. Згідно до цих Додаткових умов «Крадіжка» - таємне викрадення застрахованого майна в місці страхування.

1.2. Згідно до цих Додаткових умов «Крадіжка зі зломом» має місце, якщо зловмисник:

1.2.1. Проникає в застраховані приміщення, зламуючи двері чи вікна із застосуванням відмички, підроблених ключів чи інших технічних засобів. Підробленими вважаються ключі, виготовлені за дорученням чи з відома осіб, що не мають права розпоряджатися справжніми ключами. Одного факту зникнення майна із застрахованого приміщення недостатньо для доведення використання підроблених ключів;

1.2.2. Зламає в межах застрахованих приміщень предмети, що використовуються як сховища майна чи відкриває їх за допомогою відмичок, підроблених ключів чи інших інструментів, не призначених для відкривання дверей і вікон. Якщо зазначені в цьому пункті дії зловмисника відбуваються в приміщеннях, що використовуються в службових чи господарських цілях не лише Страхувальником і працюючими у нього особами, а й також іншими особами, страховий захист по таким збиткам настає тільки в тому випадку, якщо це особливо обумовлюється в Договорі страхування;

1.2.3. Вилучає предмети із закритих приміщень, куди він раніше проникнув звичайним шляхом і таємно продовжував залишатися до їх закриття, а також використав засоби, зазначені в п.1.2.1. цих Додаткових умов при виході з приміщення;

1.2.4. При скоєнні звичайної крадіжки викривається і використовує засоби, зазначені в п. 1.2.1. цих Додаткових умов, а також погрози та насильство для того, щоб оволодіти вкраденим майном.

1.3. Згідно до цих Додаткових умов «Пограбування» має місце, якщо:

1.3.1. До Страхувальника або осіб, що працюють у нього, застосовується насильство для подавлення їх опору вилученню застрахованого майна.

1.3.2. Страхувальник чи працюючі у нього особи під загрозою їх здоров'ю чи життю передають або допускають передачу застрахованого майна з місця страхування. Якщо місцем страхування є декілька застрахованих об'єктів, пограбуванням вважається вилучення майна того застрахованого об'єкта, в якому постала загроза здоров'ю чи життю Страхувальника або працюючих у нього осіб.

1.3.3. Застраховане майно вилучається у Страхувальника або працюючих у нього осіб в момент знаходження цих осіб в безпорадному стані, якщо такий їх стан не став наслідком їх зловмисних або грубо необережних дій і не дозволяє їм чинити опір такому вилученню.

До осіб, що працюють у Страхувальника, прирівнюються також члени сім'ї останнього, яким тимчасово було доручене піклування про застраховане майно.

2. При пограбуванні в період перевезення застрахованого майна в доповнення до зазначеного в п.1.3 цих Додаткових умов діють наступні умови:

2.1. До Страхувальника прирівнюються особи, що здійснюють за його дорученням таке перевезення; це положення, проте, не розповсюджується на перевезення, що здійснюються по договорам фаховими перевізниками вантажів, цінностей, наявних грошей чи інкасаторами, не працюючими у Страхувальника, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування.

2.2. Особи, що здійснюють такі перевезення, повинні бути не молодше 18 років і не старше 60 років, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування.

2.3. У випадках, згаданих в п.1.3. цих Додаткових умов, пограбування має місце тільки в разі, якщо застраховане майно вилучається з місця із застосуванням погрози.

3. Майно може бути застраховане на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку з числа вищенаведених.

4. Страхуванням не відшкодовуються збитки, які настали внаслідок:

4.1. Дій, що мають ознаки крадіжки зі зломом або пограбування, і вчинені особами, що проживають спільно зі Страхувальником чи ведуть з ним спільне господарство.

4.2. Навмисних дій осіб, працюючих у Страхувальника, за винятком випадків, коли здійснення і підготовка крадіжки зі зломом чи пограбування проводилися в той час, коли доступ в застраховане приміщення для цих осіб був закритий.

4.3. Пограбування в період перевезення до місця чи від місця страхування, якщо:

- перевезення здійснювались більшою кількістю транспортних засобів, ніж зазначено в Договорі страхування;

- пограбування вчинене особами, яким доручено здійснення перевезення чи останні замішані в ньому, нехай навіть непрямим чином.

4.4. Пожежі, вибуху чи пошкодження водопостачальною водою, якщо ці події стали наслідком крадіжки зі зломом, пограбування чи спроби їх вчинення, якщо такий ризик не застраховано окремо.

5. Якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування, страхування від крадіжки і пограбування не розповсюджується на:

5.1. касові та аналогічні їм апарати - до вилучення із них наявних грошей;

5.2. торгівельні чи розмінні автомати з приладом для прийому монет, включаючи їх вміст.

6. Якщо Договором страхування передбачено страхування особистого майна осіб, працюючих у Страхувальника, то таке страхування розповсюджується тільки на предмети, які ці особи звичайно використовують при виконанні ними своїх службових обов'язків. Страхуванням не покриваються наявні гроші, цінні папери і засоби транспорту, що належать особам, працюючим у Страхувальника.

7. Тільки якщо це особливо передбачено Договором страхування, при страхуванні на умовах цих Додаткових умов підлягають відшкодуванню видатки:

7.1. По прибиранню і розчищенню приміщень після страхового випадку.

7.2. По усуненню пошкоджень, завданих страховим випадком:

- дахам, стелям, стінам, підлогам, замкам, вікнам (виключаючи шибки) або захисним ґратам будов, що відповідно до Договору страхування є місцями страхування;

- рекламним стендам, що стоять окремо від будівель, чи вітринам, (виключаючи шибки), якщо вони розташовані в безпосередній близькості від місця страхування.

7.3. По заміні замків до приміщень, ключі від яких були втрачені внаслідок страхового випадку, за винятком ключів від касових сейфів і броньованих кімнат.

8. Страхуванням покриваються збитки, завдані вилученням, пошкодженням чи знищенням тільки того застрахованого майна, що в момент скоєння крадіжки (п.1.1 цих Додаткових умов) крадіжки зі зломом (п.1.2 цих Додаткових умов) або пограбування (п.1.3 цих Додаткових умов) знаходилось в місці, обумовленому в Договорі страхування. Незастрахованим вважається майно, доставлене на місце страхування лише за вимогою злодія чи грабіжника з-за меж його місця страхування.

8.1. Місцем страхування вважаються:

8.1.1. При страхуванні від крадіжки (п.1.1 цих Додаткових умов) та крадіжки зі зломом (п.1.2 цих Додаткових умов) - приміщення будівель, зазначених в Договорі страхування;

8.1.2. При страхуванні від пограбування (п. 1.3 цих Додаткових умов) - крім вказаних приміщень, також територія зазначених в Договорі страхування земельних ділянок чи ділянок, на яких побудовані застраховані будівлі, якщо ці ділянки обгороджені таким чином, що виключається їх використання сторонніми особами;

8.1.3. При страхуванні від пограбування в період перевезення (п. 2 цих Додаткових умов) - звичайні і раціонально обрані маршрути перевезення застрахованого майна, що зазначаються в договорі страхування; застраховане майно вважається таким, що вийшло на

маршрут, в момент його винесення для навантаження на транспорт із приміщення, в якому воно до цього знаходилось, а вибулим із маршруту - в момент передачі його особам, яким воно доставлялося.

8.2. Якщо Договором страхування передбачається страхування майна, переліченого в пп. 2.3.1 – 2.3.5 цих Правил, страхове відшкодування виплачується тільки в тому випадку, якщо в момент вчинення крадіжки зі зломом (п.1.2 цих Додаткових умов) або пограбування (п.1.3 цих Додаткових умов) воно знаходилось в спеціальних сховищах (броньованих приміщеннях, сейфах, незгоряємих шафах і т.д.). Страховик має право зазначати в договорах страхування тип і ступінь безпеки таких сховищ, а також описувати вміст сховищ чи спеціальних місць схову цінного майна, якщо його страхування передбачається Договором страхування.

8.3. Наявні гроші приймаються на страхування із лімітом, визначеним в Договорі страхування, тільки в неробочий час, за умови їх схову в спеціальних сейфах, ключі від яких і доступ до яких мають лише певні люди, які щодня ведуть облік наявних грошей в сейфі, якщо інше не обумовлено Договором страхування. Перелік зазначених людей і порядок обліку обумовлюється в особливих умовах Договору страхування в кожному випадку індивідуально.

9. При страхуванні ризиків, зазначених в цих Додаткових умовах, дійсною вартістю вважається :

9.1. У цінних паперів - їх офіційний курс;

9.2. У ощадних книжок і аналогічних їм документів - сума покладена на дату страхового випадку. Страхувальник зобов'язаний вжити всі застережні заходи по можливому списанню зловмисниками коштів з банківських та ощадних рахунків. Невжиття чи несвоєчасне вжиття таких заходів тягне за собою наслідки, передбачені в розділі 11 цих Правил.

10. При страхуванні ризиків, зазначених в цих Додаткових умовах, підвищенням міри ризику вважається:

10.1. Вилучення сховищ чи заміна їх на менш надійні, передбачені для цінного майна у відповідності із п. 8.2. цих Додаткових умов, чи пониження міри надійності місць схову.

10.2. Ремонт чи переустаткування застрахованих будівель і приміщень, а також ремонт будівель і споруд, що безпосередньо примикають до застрахованих або встановлення на таких будівлях будівельного обладнання або підйомників.

10.3. Звільнення на тривалий термін (понад 60 днів) приміщень, що безпосередньо (згори, знизу, збоку) примикають до застрахованих;

10.4. Припинення господарської діяльності Страхувальника на тривалий (понад 60 днів) строк.

10.5. Невжиття Страхувальником заходів по негайній заміні замків в застрахованих приміщеннях і сховищах на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків раніше були загублені.

11. Якщо це передбачено умовами Договору страхування, Страхувальник зобов'язаний негайно зробити все можливе для усунення обставин, що підвищують міру ризику, а при неможливості цього - прийняти по узгодженню зі Страховиком додаткові міри безпеки. В разі невиконання Страхувальником зазначених вище обов'язків наступають наслідки, передбачені Розділом 11 цих Правил.

12. При страхуванні ризиків, зазначених в цих Додаткових умовах, Страхувальник також зобов'язаний:

12.1. Виконувати передбачені законами, нормативними актами чи Договором страхування правила охорони майна та схову цінностей.

12.2. В неробочий час забезпечувати зачинення застрахованих приміщень і сховищ, а в місцях схову цінностей вживати всі заходи для забезпечення безпеки, передбаченої для цих місць Договором страхування чи іншими нормативними актами.

13. В доповнення до положень Розділу 8 цих Правил при настанні збитку внаслідок випадків, з числа зазначених в цих Додаткових умовах, Страхувальник зобов'язаний:

13.1. Негайно (протягом одного робочого дня або іншого строку, особливо зазначеного в Договорі страхування за згодою сторін) сповістити про випадок у відповідні органи внутрішніх справ.

13.2. Передати органам внутрішніх справ перелік вкраденого майна.

13.3. При збитках, що перевищують обумовлену кожним конкретним Договором страхування суму, сповістити Страховика протягом 6 годин, з моменту, коли був виявлений цей збиток, якщо тільки інший строк особливо не зазначений в Договорі страхування.

14. Касири, скарбники, а також особи, що здійснюють перевезення цінного майна, прирівнюються до керуючих співробітників Страхувальника при вчиненні ними дій, які можуть бути кваліфіковані як умисел або груба необережність, що спричинили втрату чи пошкодження довіреного їм Страхувальником майна. Якщо при перевезенні грошей, цінностей і майна їх не супроводжували зазначені чи спеціально призначені для супроводу особи, втрата чи пошкодження таких цінностей не покривається страхуванням.

15. В разі, якщо Страхувальнику стане відоме місцезнаходження загубленого внаслідок страхового випадку майна, він зобов'язаний негайно сповістити про це Страховика.

16. Якщо загублене внаслідок страхового випадку майно:

16.1. Повернуто Страхувальнику в непошкодженому стані до виплати Страховиком страхового відшкодування, то згадане відшкодування не виплачується.

16.2. Повернуто Страхувальнику в непошкодженому стані після виплати страхового відшкодування, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику одержану від нього суму відшкодування. Страхувальник, проте, має право утримати суму одержаного відшкодування, якщо повернення такого майна було здійснено по закінченні року від дати страхового випадку.

Повернене майно в останньому випадку переходить у власність Страховика. Страхувальник зобов'язаний передати Страховику це майно, а також всі документи, що підтверджують перехід цього майна в власність Страховика.

16.3. Повернуто Страхувальнику в пошкодженому стані - Страховик виплачує страхове відшкодування відповідно до положень Розділу 10 цих Правил.

17. Якщо цінні папери, ошадні книжки або аналогічні їм документи, загублені внаслідок страхового випадку, скасуються закладами, що видали їх у встановленому порядку, то зазначене вище майно вважається повернутим, а взаємовідносини Страхувальника і Страховика регулюються в тому ж порядку, що і при поверненні загубленого майна (п.16 цих Додаткових умов).

18. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування на випадок втрати, пошкодження або знищення шибок, вітрин та інших
споруджень внаслідок їхнього розбиття**

1. За договором страхування, укладеному відповідно до цих Правил на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається пошкодження або загибель майна внаслідок випадкового розбиття або розбиття в результаті навмисних дій третіх осіб:

а) ушкодження або знищення вітрин, вітражів, скляних стін, віконного і дверного скла, розмір яких вказується в договорі страхування, а також віконних і дверних рам або інших обрамлень, у яких закріплене таке скло;

б) ушкодження або загибелі закріплених на зовнішній стороні будинків і споруджень щогл, антен, відкритих електропроводів, світлових рекламних установок і щитів, захисних козирків або навісів вітрин, тощо.

2. Не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

а) видалення або демонтажу скла або деталей із скла з віконних рам або з інших місць їхнього постійного кріплення;

б) ушкодження поверхні скла і виробів із скла (подряпини або відколи).

3. Майно може бути застраховане на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку з числа вищенаведених.

4. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування від пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок
задимлення**

1. За договором страхування, укладеному відповідно до цих Правил на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається пошкодження або загибель майна внаслідок задимлення.

Під «Задимленням», згідно з цими Правилами, вважається збиток, заподіяний будь-яким безпосереднім пошкодженням або загибеллю застрахованого майна внаслідок впливу диму, який раптово, непередбачено, всупереч встановленим нормам, вирвався з наявних на території дії договору страхування печей, опалювальних установок, а також установок для спалювання, кип'ятіння та сушіння.

Договір страхування, за згодою сторін, може бути укладений на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку, що не суперечить чинному законодавству.

2. Страховим захистом згідно до цих Додаткових умов не покриваються збитки, що виникли внаслідок постійного впливу диму на застраховане майно, тобто, впливу диму, не викликаного раптовою, непередбаченою подією.

3 У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування від пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок виконання
ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт**

1. За договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, страховим випадком вважається втрата, пошкодження або руйнування застрахованих об'єктів майна внаслідок будь-якого непередбачуваного і раптового впливу ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт, якщо компетентними органами встановлено причинно-наслідковий зв'язок між настанням збитків та здійсненням таких робіт.

1.1. Згідно до цих Додаткових умов майно вважається застрахованим протягом дії договору страхування, незалежно від часу проведення ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт, що викликали страховий випадок.

Майно може бути застраховане на умовах обмеженого набору причин, обставин та наслідків настання страхового випадку з числа вищенаведених.

2. Якщо інше особливо не зазначене в Договорі страхування, при страхуванні на умовах цих Додаткових умов Страховик не відшкодовує:

2.1. Поверхневі пошкодження, що не заважають стабільності експлуатації та використанню застрахованого майна, та не наражають на небезпеку його користувачів.

2.2. Втрату або пошкодження, що є передбачуваними, виходячи з характеру (природи) зазначених в цих Додаткових умовах робіт або способу їхнього виконання, якщо такі роботи здійснюються з відома та за згодою Страхувальника.

2.3. Витрати на запобіжні втрати або міри мінімізації збитків, що стануть необхідними протягом періоду страхування, у випадку, якщо зазначені в п.1. цих Додаткових умов роботи здійснюються з відома та за згодою Страхувальника.

3. Додатково до обов'язків Страхувальника, зазначених у цих Правил, при страхуванні на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, у випадку, якщо зазначені в п.1. цих Додаткових умов роботи здійснюються з відома та за згодою Страхувальника, то Страхувальник зобов'язаний:

3.1. До початку таких робіт здійснити всі необхідні та встановлені відповідними нормативними документами заходи щодо забезпечення збереження застрахованого майна.

4. Договір страхування, укладений на випадки подій, зазначених в цих Додаткових умовах, може передбачати обмеження умов відшкодування збитків, якщо після відшкодування збитку причина настання страхового випадку не була виявлена або не була усунута.

5. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування від пошкодження або знищення застрахованих майнових об'єктів внаслідок
будівельно-монтажних ризиків**

1. За договором страхування, укладеним відповідно до цих Правил на умовах, зазначених в цих Додаткових умовах, Страховик відшкодовує збитки, завдані майну, що знаходиться в процесі виконання будівельних, монтажних, ремонтних, відновлювальних та інших видів робіт, що спеціально визначаються в Договорі страхування, або що є продукцією та/або результатом виконання таких робіт, надалі – об'єкти будівництва, внаслідок настання страхових випадків, з числа зазначених в цих Додаткових умовах.

2. Страховими ризиками, застрахованими на умовах цих Додаткових умовах, можуть бути втрата, пошкодження або загибель зазначених в договорі страхування об'єктів, предметів та засобів виконання визначених робіт внаслідок непередбачених і раптових подій, що відбулися на території страхування, що мають ознаки ймовірності і випадковості настання, не виключених цими Правилами або умовами договору страхування, в тому числі:

- ненавмисного порушення норм і правил здійснення робіт (недбалість, помилка, неухважність тощо) особами, що не є відповідальними за організацію робіт;
- зіткнень або наїзду транспортних засобів;
- механічних пошкоджень;
- протиправних дій третіх осіб;
- вибуху.

3. Договір страхування може бути укладений також на випадок настання окремих страхових ризиків, з числа зазначених в цих Правилах. Наприклад, договір страхування може бути укладений тільки на випадок настання одного, декількох або всіх з числа наступних ризиків:

3.1. Пошкодження водою.

3.2. Крадіжки, крадіжки зі зломом та пограбування.

3.3. Протиправних дій третіх осіб, крім зазначених в п.3.2.

3.4. Механічних пошкоджень, потрапляння застрахованого майна у місце, звідки його неможливо дістати.

3.5. Задимлення.

Визначення страхових ризиків та додаткові виключення зазначаються в договорі страхування.

4. Якщо тільки в договорі страхування не передбачено іншого, при страхуванні на умовах цих Додаткових умов Страховик не відшкодовує:

4.1. Непрямі збитки будь-якого характеру, включаючи неустойки, штрафи внаслідок прострочень, порушення зобов'язань, відміни договору, втрати прибутку.

4.2. Збитки та пошкодження, що виникли внаслідок помилок у проектуванні, недоліків матеріалів, лиття та виконання, за винятком помилок, допущених під час виконання передбачених Договором страхування монтажних робіт, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

4.3. Витрати з заміни, ремонту або усунення дефектного матеріалу або недоліків виконання передбачених Договором страхування робіт, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування за згодою сторін. Якщо інше особливо не передбачено Договором страхування, це виключення стосується тільки безпосередньо пошкоджених частин, але не розповсюджується на загибель або пошкодження справних частин в результаті випадку, що стався внаслідок використання дефектного матеріалу або недоліків виконання передбачених Договором страхування робіт.

4.4. Знос, корозію, окислення, зниження вартості внаслідок нечастого використання, невикористання або дії звичайних погодних (атмосферних) умов.

4.5. Збитки та пошкодження, що виникли внаслідок внутрішніх несправностей машин та/або електричного устаткування, що виникли в процесі експлуатації або несправностей устаткування будівельного майданчика та будівельних машин, не викликаних зовнішніми факторами, якщо тільки інше особливо не передбачено Договором страхування за згодою сторін.

4.6. Втрати або пошкодження транспортних засобів, призначених і зареєстрованих для експлуатації на основних транспортних магістралях, плавучих засобів та літаків.

4.7. Втрату (загибель) або пошкодження різного роду документів, креслень, рахунків, паперів, грошей, марок, боргових зобов'язань, банкнот, цінних паперів або чеків.

4.8. Втрату або пошкодження, що були виявлені тільки під час інвентаризації або протягом періоду звичайного обслуговування.

5. Договором страхування може бути передбачено розширення страхового покриття при страхуванні на умовах цих Додаткових умов за рахунок застосування окремих застережень, що визначаються в такому договорі страхування. Зокрема,

5.1. Договором страхування майна, що знаходиться в процесі виконання або є предметом або результатом виконання будівельних робіт, може бути передбачено відшкодування:

5.1.1. Втрату або пошкодження безпосередньо або побічно викликані, що виникають, або погіршені в результаті війни, вторгнення, дій іноземного ворога, воєнних дій (війна, незалежно від того, чи була вона оголошена чи ні), громадянської війни, повстання, революції, заколоту, бунту, страйку, локауту, цивільних хвилювань, дій військової влади або людей, що діють від імені або в зв'язку з будь-якої політичною організацією, змовою, конфіскацією, експропріацією, реквізицією або руйнуванням, пошкодження за наказом будь-якого уряду де-юре, де-факто або будь-якої суспільної влади.

5.1.2. Витрати Страхувальника, що виникають при обслуговуванні об'єктів виконання робіт, зазначених в договорі страхування, протягом визначеного в договорі страхування періоду, в ході дій, виконаних з метою виконання Страхувальником зобов'язань відповідно до умов післяпускового обслуговування таких об'єктів.

5.1.3. Витрати Страхувальника, що виникають при обслуговуванні об'єктів виконання робіт, зазначених в договорі страхування, протягом визначеного в договорі страхування періоду, в ході дій, виконаних з метою усунення Страхувальником пошкоджень таких об'єктів, що виникли до отримання документів про завершення застрахованих робіт на такому об'єкті.

5.1.4. Витрат, пов'язаних з проведенням понаднормових робіт, нічних робіт та робіт у вихідні та святкові дні, здійснення яких прямо пов'язане з настанням страхового випадку або зменшенням його наслідків.

5.1.5. Витрат, пов'язаних з перевезенням необхідних запчастин та матеріалів авіаційним транспортом, здійснення яких прямо пов'язане з настанням страхового випадку або зменшенням його наслідків.

5.1.6. Втрату (загибель) або пошкодження різного роду документів, креслень, рахунків, паперів, грошей, марок, боргових зобов'язань, банкнот, цінних чи паперів чеків, якщо тільки сплата витрат на відновлення документів та креслень, що стосуються застрахованої будівельної діяльності не передбачена умовами договору страхування окремо.

5.1.7. Втрати або пошкодження, що стали наслідком помилок у проектуванні здійснюваних зазначених в Договорі страхування робіт, що виконуються на застрахованому об'єкті. При цьому, в такому Договорі страхування особливо визначаються додаткові обмеження та/або виключення зі страхування, що стосуються можливості настання зазначених в такому Договорі страхування страхових випадків.

5.1.8. Втрати або пошкодження частин, що є результатом виконання зазначених робіт, прийнятих або введених в експлуатацію, якщо така втрата або пошкодження стали наслідками здійснення подальших зазначених робіт протягом періоду дії договору страхування.

5.1.9. Витрати, необхідні для укладки додаткового матеріалу, необхідного поза розрахунковим профілем через зміни в морському дні, а також витрати по виправленню, підведенню або вирівнюванню побудованих або змонтованих стін чи матеріалу.

5.1.10. Витрати з розчищення території страхування та приведення території, що оточує застраховане майно, до виду та стану, придатного для проведення подальших будівельних, монтажних або інших робіт, передбачених договором страхування, в обсязі, зазначеному в договорі страхування.

5.1.11. Інші доцільні витрати та збитки, визначені в договорі страхування, пов'язані з настанням страхового випадку та його наслідками (монтаж, демонтаж будівельного устаткування, оплата робіт рятувальних служб, т.ін).

5.1.12. Витрати з врегулювання збитків, за які Страховик визнає свій обов'язок відшкодувати такі збитки згідно до умов Договору страхування.

5.1.13. Витрати з видалення води, що виникла у результаті того, що кількість води перевищує споконвічно очікуваний рівень, підтверджений компетентними органами; витрати на додаткові установки й агрегати для відкачування підземних вод; витрати в результаті неполадок у системі відкачування води в тому випадку, якщо такі неполадки можуть бути відвернені достатньою кількістю установок та/або агрегатів, що знаходяться в стані готовності; витрати на бетонування або інші заходи щодо ремонту або запобіганню потрапляння води в котловани або фундаменти.

5.1.14. Витрати з відновлення, переписування або перекреслювання документів і креслень, що виникли в результаті втрати, знищення або пошкодження в результаті настання застрахованого ризику.

5.1.15. Витрати з відновлення матеріалів, що були безкоштовно надані Страхувальнику та зазначені в договорі страхування або його додатках.

5.1.16. Витрати на оплату гонорарів Сюрвейєра, Консультантів або інших необхідних гонорарів, в тому числі стороннім спеціалістам, консультації та послуги яких виникли при відновленні застрахованих об'єктів.

5.1.17. Штрафи та інші фінансові санкції, пов'язані із затримкою вчасного здійснення передбачених в Договорі страхування робіт з причин настання страхового випадку, застрахованого згідно з договором страхування.

5.1.18. Інші витрати, що зазначені в договорі страхування, що стосуються виконання зазначених в Договорі страхування робіт або застрахованих об'єктів та що пов'язані з настанням страхового випадку та відшкодування яких не суперечить чинному законодавству.

5.2. Договором страхування майна, що знаходиться в процесі виконання або є предметом або результатом виконання монтажних робіт, може бути передбачено відшкодування:

5.2.1. Витрат, пов'язаних з відновленням або заміною частин або виробів, що пошкоджені або знищені безпосередньо внаслідок дефектного проекту, дефектного матеріалу або лиття, поганої майстерності інші, ніж помилки в монтажі, що Страхувальник поніс би для виправлення первинної помилки, якщо він мав таку виявлену помилку перш, ніж втрата відбулася.

5.2.2. Втрати або пошкодження застрахованих об'єктів або продукції зазначених в Договорі робіт, що є наслідком помилок у монтажі, дефектному проекті, дефектному матеріалі або литті, поганій майстерності, але крім витрат Страхувальника, здійснених для виправлення первинної помилки, якщо він мав таку виявлену помилку перш, ніж втрата відбулася.

Якщо тільки інше особливо не передбачено Договором страхування, це розширення не відшкодує втрату або пошкодження, безпосередньо або побічно пов'язані з пожежею, вибухом або обставинами нездоланної сили.

В договорі страхування може бути визначений період дії умов, зазначених в цьому пункті, а також визначена окрема франшиза з такого покриття.

5.2.3. Витрат, пов'язаних з втратою, пошкодженням або знищенням зазначених в договорі страхування будівельних та інших машин, страхування яких може бути передбачене згідно з умовами Правил страхування, згідно зі страховими ризиками, на випадок яких укладений договір страхування. У зв'язку з цим страхове покриття за договором страхування буде розширено, щоб включити втрату або пошкодження таких машин, зазначених в договорі страхування, крім:

- Втрати або пошкодження через механічну або електричну поломку або розлад,

- Втрати або пошкодження транспортних засобів, зареєстрованих для загального дорожнього використання, водних суден або літаків.

В договорі страхування може бути визначена окрема франшиза щодо страхування зазначених в цьому пункті машин.

5.2.4. Інших витрат, пов'язаних з втратою, пошкодженням або знищенням зазначених в договорі страхування об'єктів, страхування яких може бути передбачене згідно з умовами цих Правил страхування, внаслідок настання ризиків, передбачених умовами Договору страхування, укладеного у відповідності з цими Правилами та що не суперечить чинному законодавству.

6. Договором страхування, укладеним на умовах цих Додаткових умов, можуть бути передбачені додаткові обмеження страхування, що не суперечать існуючому законодавству, в тому числі в договорі страхування може бути передбачено, що:

6.1. Втрати або пошкодження застрахованого майна, що сталися протягом одного періоду в сімдесят дві (72) послідовних години (або інший, окремо зазначений проміжок часу) через настання події, що визнається згідно до умов Договору страхування страховим випадком, повинні вважатися однією подією, а отже повинні складати одну подію у зв'язку з визначенням розміру страхового відшкодування та застосуванням франшизи, зазначеної в договорі. Страхувальник має право самостійно визначати початок будь-якого такого періоду в сімдесят дві (72) години (або інший, окремо зазначений проміжок часу) при настанні події, що супроводжувалась більш широким періодом.

6.2. Страховик не відшкодовує:

- витрати, здійснені для зневоднювання, навіть якщо кількість води, що враховувалась в проекті, перевищена істотно,

- втрати або пошкодження через поломку систем зневоднення, якщо такої поломки можна було уникнути при наявності достатніх резервних засобів обслуговування, що були або мали бути передбачені згідно до вимог експлуатації таких систем, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування

- витрати, здійснені для використання додаткових заходів ізоляції/відокремлення і засобів обслуговування для розвантаження зовнішньої або підземної води.

6.3. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, що безпосередньо або побічно заподіяні набережним, хвилерізам та уступам, канавам і каналам, якщо ці набережні, хвилерізи та уступи, канави і канали побудовані в секціях, що перевищують зазначену в договорі страхування довжину.

6.4. Страховик не відшкодовує:

- Витрати, здійснені для видалення стороннього тіла з траншеї та штольні;

- Витрати, здійснені для видалення піску і дрейфового снігу;

- Витрати, здійснені для додаткової герметизації або гідроізоляції та додаткових заходів обслуговування для розвантаження зовнішньої або підземної води;

- Втрати або пошкодження, що є наслідком відмови Страхувальника негайно видаляти перешкоди (пісок, мул, уламки (детріт)) від потоків води;

- Втрати або пошкодження, що є наслідком дефектного проекту, такі як втрати або пошкодження через неадекватно розроблені нахили, недолік або невідповідність підпірних стін (опалубки), систем дренажу, водопропускних труб та/або заповненого матеріального і природного ландшафту.

6.5. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження через дефектний проект (якщо таке покриття не передбачено додатково договором страхування), дефектний матеріал або майстерність, що виникають з однієї й тієї ж причини в застрахованих структурах, частинах структур, машинах (механізмах) або устаткуванні, або при виконанні одного й того ж самого типу робіт більше, ніж в розмірах, що спеціально визначаються в Договорі страхування за згодою сторін.

6.6. Страховик не відшкодовує витрати, здійснені:

- Для заміни або виправлення паль або елементів підпірних стін (опалубки)

а) що встановлені або покладені не на місце або забиті не паралельно,

б) що загублені, залишені або пошкоджені протягом руху або витягу,

в) що стали важкодоступними внаслідок затискування в свердловині, пошкодженим устаткуванням або обкладеним кожухом;

- Для виправлення роз'єднаних або розціплених паль;
- Для виправлення будь-якого витоку або проникнення матеріалу будь-якого виду;
- Для заповнення порожнин або для заміни втраченого бентоніту;
- В результаті пошкодження будь-яких паль або елементів основи під час випробувань їх несучої здатності або інакше, якщо вони не досягли проектного значення несучої здатності;
- Для відновлення профілів або вимірів.

Це виключення не застосовується до пошкодження або втрати, що викликані застрахованими природними небезпеками (стихійними лихами). Тягар доказу того, що така втрата або пошкодження мають бути відшкодовані, лежить на Страхувальнику, якщо тільки інше особливо не передбачено Договором страхування.

6.7. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження застрахованих об'єктів, що вже були в експлуатації:

- Стосовно наслідків попередньої дії,
- Стосовно наслідків демонтажу (якщо демонтажу не застраховано),
- Щодо будь-яких неметалевих частин таких виробів.

6.8. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, що безпосередньо або побічно заподіяні зерновим культурам, лісам або будь-яким культурам під час виконання передбачених Договором страхування робіт.

6.9. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, що безпосередньо або побічно пов'язані з повним або частковим припиненням робіт, якщо тільки в договорі страхування не передбачений строк, протягом якого повне або часткове припинення робіт покривається страхуванням.

6.10. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, що безпосередньо або побічно виникли внаслідок недоліків або дефектів, що були відомі Страхувальнику, Вигодонабувачу або їх повноважним представникам до моменту укладання договору страхування, а також під час всього строку його дії.

6.11. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження внаслідок електричної або механічної поломки, відмовлення, поломки або розладу, заморожування холодоагенту або іншої рідини, дефектного змащення або недостатку мастила, холодоагенту або іншого наповнювача, але якщо відбувається подальше пошкодження застрахованого об'єкту, як наслідок такої поломки або розладу, заподіюючи зовнішнє пошкодження застрахованим об'єктам, таке наступне пошкодження відшкодовується Страховиком, якщо інше особливо не зазначено в договорі страхування.

6.12. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження заміним частинам і устаткуванню, наприклад бурам, різцям, свердлам, ножам або іншим лезам, штампам, пуансонам, кліше, лекалам, зразкам, трафаретам, шаблонам, розпилувачам і нищівні поверхні, екранам і ґратам, мотузкам, поясам, ланцюгам, підйомникам і конвеєрним стрічкам, батареям, шинам, з'єднуючим проводам і кабелям, гнучким трубам, регулярно замінному підгінному і пакувальному матеріалу тощо.

6.13. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження через вибух котла або судини, що знаходиться під тиском, внаслідок внутрішнього парового або рідинного тиску або будь-якого двигуна внутрішнього згорання.

6.14. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження водним судам або транспортним засобам.

6.15. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, що виникли у випадку, якщо застрахований об'єкт використовується будь-яким способом або для будь-якої мети іншої, ніж та, для якої цей об'єкт було розроблено (призначено).

6.16. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, заподіяні устаткуванню або машинам, що працюють під землею (у метрополітені), якщо тільки таке страхування особливо не погоджено зі Страховиком та не зазначено в договорі страхування.

6.17. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження через повне або часткове занурення застрахованих об'єктів в приливно-відливних водах.

6.18. Страховик не відшкодовує втрату або пошкодження, викликані, що виникли або погіршені внаслідок відхилень від строку здійснення зазначених в Договорі страхування робіт більш, ніж на період, зазначений в договорі страхування, якщо тільки інше особливо не зазначено в такому Договорі страхування за згодою сторін та не в супереч чинному законодавству.

6.19. Збитки від землетрусу можуть підлягати відшкодуванню лише в тому випадку, якщо Страхувальник доведе, що при проектуванні, будівництві та експлуатації застрахованих будинків і споруд належним чином враховувалися сейсмогеологічні умови місцевості, у якій розташовані ці будинки та споруди (конструктивні заходи, облік несучої здатності ґрунту і т.ін.).

6.20. Збитки або пошкодження, що виникають протягом дії договору страхування внаслідок одної і тої ж причини, зокрема, внаслідок використання дефектних матеріалів або низької якості робіт, можуть відшкодовуватися в окремо зазначених в договорі страхування розмірах.

7. На додаток до обов'язків Страхувальника, зазначених в цих Правилах, при страхуванні на умовах, зазначених у цих Додаткових умовах, договором страхування можуть бути передбачені наступні обов'язки Страхувальника:

7.1. Страхувальник зобов'язаний до початку проведення передбачених Договором страхування робіт здійснити письмовий запит та отримати письмову відповідь від компетентних органів щодо точного розміщення підземних кабелів, труб та інших засобів обслуговування. За пошкодження таких засобів, місцезнаходження яких чітко було визначено у відповіді компетентних органів, Страховик відшкодування не здійснює.

7.2. Страхувальник зобов'язаний до початку проведення передбачених Договором страхування робіт здійснити наступні заходи щодо запобігання збитків від води, що потрапила на будівельний майданчик. А саме:

- системи зневоднення повинні бути встановлені згідно з діючими нормами компетентних органів та завжди готові до роботи;
- завжди мати резервні системи зневоднення та запчастини до них, що найчастіше ламаються;
- завжди мати готовими до роботи системи зневоднення підземної води, що виникла на будівельному майданчику з будь-яких причин;
- вчасно здійснювати заходи щодо закріплення ґрунтів та областей з м'якими породами, а також використовувати засоби ущільнення в достатній кількості та відповідно до вимог діючих нормативів.

Страховик не буде відшкодовувати збитки, що стали наслідком дії води через невиконання або неналежне виконання цих обов'язків.

7.3. Страхувальник зобов'язаний розташовувати побутові містечка та склади вище найвищого рівня води, що був зареєстрований на будівельній ділянці протягом останніх 20 років. Страховик не відшкодовує збитки внаслідок втрати або пошкодження побутових містечок та складів повинню і припливом, якщо такі будівлі були розміщені нижче зазначеної висоти.

7.4. Страхувальник зобов'язаний не залишати будівельне устаткування та машини після закінчення будівельних робіт, якщо тільки майданчик такого зберігання розташований в області, що не піддавалася загрозі повені не менш, ніж 20 років. В іншому випадку Страховик не відшкодовує збитки внаслідок повені та/або затоплення, що завдані таким машинам та устаткуванню.

7.5. Страхувальник зобов'язаний не залишати будівельні матеріали після закінчення будівельних робіт, більш як на три дні, якщо тільки майданчик такого зберігання розташований в області, що не піддавалася загрозі повені не менш, ніж 20 років.

7.6. Страхувальник зобов'язаний здійснити адекватні заходи безпеки в проектуванні і виконанні передбачених Договором страхування робіт. А саме: дозвіл для забезпечення безпеки від опадів, повені і затоплення, підготовлений метеорологічними агентствами, має

враховувати статистичні показники за останні 20 років для застрахованого місця розташування, з врахуванням повного періоду дії договору страхування, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

Втрата або пошкодження, що є результатами не негайного видалення перешкод (наприклад пісок, дерева) для потоків у межах ділянки розташування застрахованого майна, незалежно від того, була в них вода чи ні, щоб обслуговувати вільний проток води, не можуть бути відшкодовані, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування.

7.7. Дотримуватись спеціальних заходів, що визначаються в такому Договорі страхування, що необхідні при здійсненні робіт, що безпосередньо або побічно пов'язані з вогнем або високими температурами. Втрата або пошкодження, що безпосередньо або побічно викликані або спричинені вогнем або вибухом, підлягатимуть відшкодуванню тільки якщо Страхувальник доведе, що при здійсненні передбачених Договором страхування робіт він дотримувався зазначених в такому Договорі страхування спеціальних обов'язків та заходів безпеки.

7.8. При виконанні робіт, що пов'язані з прокладкою труб, Страхувальник зобов'язаний здійснити наступні заходи:

- Труби негайно після укладення повинні бути гарантовано таким чином засипані, щоб їх неможливо було перемістити, якщо траншею буде затоплено.

- Труби негайно після укладення повинні бути закриті, щоб запобігти проникненню води, мулу чи подібним рідинам в середину їх.

- Траншеї перевірених секцій труб повинні бути засипані негайно після завершення випробувань з тиску.

При цьому Страховик відшкодовує будь-яку втрату або пошкодження через повінь або замулення труб, траншей або шахт, тільки до максимальної довжини відкритої траншеї, частково або повністю викопаної в спеціально зазначеному в договорі страхування розмірі на будь-який випадок утрати.

7.9. Дотримуватись Графіку здійснення передбачених Договором страхування робіт, якщо такий Графік є невід'ємною частиною відповідного Договору страхування, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування. Страховик не буде відшкодовувати втрату або пошкодження, що викликані, виникли або погіршені внаслідок відхилення від Графіку здійснення зазначених в Договорі страхування робіт, що перевищує зазначений в договорі страхування строк, якщо тільки інше особливо не узгоджено зі Страховиком.

7.10. При проектуванні, будівництві та експлуатації застрахованих будинків і споруд або здійсненні зазначених в Договорі страхування робіт дотримуватись та належним чином враховувати сейсмогеологічні умови місцевості, в якій розташовані ці будинки та споруди або на якій здійснюються застраховані роботи (конструктивні заходи, облік несучої здатності ґрунту і т.ін.). Страховик відшкодовує збитки від землетрусу лише в тому випадку, якщо Страхувальник доведе дотримання вищезазначених заходів.

7.11. Розташовувати застраховані споруди та склади вище найвищого водного рівня, зареєстрованого будь-де на території страхування протягом останніх 20 років, а також розташовувати відокремлені складські споруди, що містять застраховані об'єкти та майно, таким чином, щоб кожна така окрема споруда була відокремлена від іншої на відстані, принаймні 50 м, якщо інше не зазначено в договорі страхування, або відділена вогнетривкими стінами.

Страховик відшкодовує втрату або пошкодження, що безпосередньо або побічно заподіяні застрахованим спорудам та складам вогнем, повинню або напливом, тільки при виконанні Страхувальником зазначених в цьому пункті обов'язків, якщо це особливо зазначено в договорі страхування за згодою сторін.

Також договором страхування може бути додатково узгоджено, що Страховик повинен відшкодувати за будь-яким випадком не більше спеціально встановлених в договорі страхування лімітів відповідальності щодо збитків, завданих таким застрахованим спорудам, складам та/або майну, розташованому в них.

8. Договором страхування можуть бути передбачені також інші спеціальні умови страхування майнових ризиків щодо здійснення робіт в специфічних та небезпечних галузях (наприклад, здійснення робіт на підприємствах хімічної промисловості тощо).

9. На додаток до умов, зазначених в Розділі 10 цих Правил, при страхуванні на умовах цих Додаткових умов, при страхуванні об'єктів та ризиків, зазначених в цих Додаткових умовах, розмір страхового відшкодування визначається Страховиком, виходячи із суми завданого застрахованим об'єктам майна в результаті настання страхового випадку прямого дійсного збитку, з урахуванням умов договору страхування, за вирахуванням передбаченої в договорі страхування відповідної франшизи. При цьому:

9.1. Сума прямого дійсного збитку, викликаного страховим випадком, визначаються на підставі Висновку, складеного експертом (експертною комісією). Експертиза здійснюється Страховиком та/або за його рахунок. Сума прямого дійсного збитку визначається в розмірі витрат на відновлення пошкоджених/втрачених застрахованих об'єктів до стану, в якому вони знаходилися на момент настання страхового випадку, за вирахуваннями вартості наявних неушкоджених залишків і залишків, придатних для подальшого використання. Витрати на відновлення включають:

9.1.1. Витрати на матеріали і запасні частини, необхідні для відновлення.

9.1.2. Витрати на оплату відбудовних робіт за тарифами, як якби провадилися застраховані роботи в звичайному графіку і режимі. При цьому оплата понаднормових робіт, а також робіт у вихідні і святкові дні здійснюється тільки якщо це спеціально обумовлено в договорі страхування.

9.1.3. Витрати з доставки матеріалів до місця ремонту, в порядку та за тарифами, як якби така доставка та застраховані роботи провадилися в звичайному режимі. При цьому оплата екстреної доставки матеріалів або оплата доставки матеріалів авіаційним транспортом здійснюється тільки якщо це спеціально обумовлено в договорі страхування.

9.1.4. Інші витрати, необхідні для відновлення застрахованих предметів до такого стану, в якому вони знаходилися до настання страхового випадку.

9.1.5. При цьому витрати на відновлення не включають витрати, пов'язані зі змінами та/або поліпшенням застрахованого об'єкту, витрати на його поточний та/або профілактичний ремонт, а також інші витрати, здійснені незалежно від страхового випадку.

9.1.6. В усіх випадках сума витрат на відновлення пошкодженого/знищеного об'єкту будівництва не може перевищувати суми, передбаченої в Плані-графіку (Кошторисі) виконання зазначених в Договорі робіт, на момент настання страхового випадку, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування або якщо тільки договір страхування не укладений на умовах „за першим ризиком”, про що спеціально зазначено в такому договорі страхування. Відповідна сума, зазначена в Плані-графіку (Кошторисі), розглядається як максимально можлива сума страхової виплати, якби відбулася повна загибель такого об'єкту, якщо тільки інше особливо не зазначено в Договорі страхування та не суперечить чинному законодавству.

9.1.7. Як правило, Страховик оплатить витрати з попереднього ремонту тільки у випадку, якщо цей ремонт є частиною повного ремонту і якщо в зв'язку з виконанням такого ремонту не будуть перевищені загальні витрати на ремонт, якщо інше не обумовлено в договорі страхування.

10. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

**Додаткові умови
страхування машин та обладнання від поломок**

1. На підставі даних Правил та згідно з цими Додатковими умовами машини і обладнання можуть бути додатково застраховані від поломок.

2. За Договором страхування може бути застраховане таке майно:

2.1. Промислові машини, верстати, механізми й обладнання;

2.2. Фундаменти застрахованих машин, верстатів, механізмів і обладнання;

2.3. Холодоагенти і мінеральні олії для наповнення турбін, трансформаторів, масляних вимикачів та іншого промислового обладнання;

2.4. Електронно–обчислювальні машини, електронні та ядерні медичні апарати, пристрої передавання інформації та інші електронні пристрої, які використовуються у виробничих цілях.

3. Не підлягають страхуванню:

3.1. Усі види змінного інструменту;

3.2. Пуансони, матриці, форми, штампи, і подібні предмети;

3.3. Предмети, які періодично замінюються (лампи, акумулятори, стрічки конвеєрів і транспортерів, троси, валки, ланцюги, фільтри, прокладки, ремені, щітки, і тому подібні предмети);

3.4. Матеріали, що витрачаються в процесі виробництва: паливо, хімікалії, каталізатори, фільтрувальні, що прохолоджують, чистять і змащують;

3.5. Вогнетривкі матеріали, кладки печей, топок і інших камер, у яких провадиться згорання;

3.6. Продукція, що обробляється застрахованими машинами і обладнанням.

4. Можуть бути застраховані тільки ті машини і обладнання, що знаходяться в робочому стані.

5. Вважається, що в робочому стані знаходяться машини і обладнання, монтаж яких цілком завершений і які після пускових робіт і випробувань цілком готові до експлуатації.

6. Якщо застраховане майно було приведено в робочий стан, то дія Договору страхування у відношенні такого майна не переривається, якщо воно згодом тимчасово виводиться з робочого стану для проведення технічного обслуговування, ремонту, чищення або тимчасово стає на консервацію. Договір страхування продовжує діяти також і в тому випадку, якщо в зв'язку з проведенням вищевказаних робіт застраховане майно демонтується, монтується знову, транспортується в межах місця страхування (території страхування) або піддається випробуванням (якщо інше не передбачено Договором страхування).

7. При страхуванні на умовах цих Додаткових умов страховими ризиками є поломки внаслідок:

7.1. Дефектів матеріалів, помилок при конструюванні, виготовленні або монтажі, виявлення яких існуючими методами об'єктивного контролю і діагностики до моменту виникнення збитку було неможливим;

7.2. Вібрацій, ударних механічних навантажень, у т.ч. розірвань тросів, ланцюгів, падіння застрахованих об'єктів, їхнього удару об інші предмети;

7.3. Гідравлічного удару, у т.ч. нестачі рідини в парових казанах або інших подібних їм апаратах;

7.4. Вибуху та пожежі усередині застрахованого об'єкту за умови, що відшкодовується тільки збиток, заподіяний безпосередньо застрахованому об'єкту;

7.5. Короткого замикання, струмових перевантажень і перенапруг;

7.6. Перевантаження, перегріву, засмічення сторонніми предметами, зміни тиску усередині механізмів, дії відцентрової сили;

7.7. Ушкодження через старіння, стирання, втому матеріалів, виявлення яких до моменту виникнення ушкодження неможливе існуючими методами об'єктивного контролю і діагностики;

7.8. Температурних напруг у т.ч. впливу надзвичайно низьких температур;

7.9. Припинення подачі води, газу або електрики внаслідок настання інших страхових випадків, передбачених Договором страхування.

8. При страхування на умовах цих Додаткових умов не є страховими випадками поломки, що виникли внаслідок:

8.1. Помилки, похибок або дефектів у застрахованому майні, що були відомі Страхувальнику, робітникам Страхувальника або Вигодонабувачу до настання страхового випадку;

8.2. Навмисної дії або грубої необережності Страхувальника, робітників Страхувальника або Вигодонабувача;

8.3. Порухення встановлених правил експлуатації, умов збереження і перевезення; незабезпечення передбаченого експлуатаційно-технічною документацією (паспортом, інструкцією) режиму роботи;

8.4. Експлуатації застрахованих об'єктів робітниками Страхувальника (Вигодонабувача), що не мають спеціальної підготовки для роботи на них;

8.5. Експлуатації застрахованих об'єктів робітниками Страхувальника (Вигодонабувача) в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;

8.6. Використання застрахованого майна для проведення експериментальних або дослідницьких робіт;

8.7. Природного зносу і поступової зміни застрахованого майна під впливом температурних, механічних, атмосферних або хімічних чинників, надмірного утворення іржі, накипу, шлаку або інших відкладень;

8.8. Припинення подачі води, газу або електрики внаслідок причин, не передбачених Договором страхування;

8.9. Неусунення Страхувальником протягом узгодженого зі Страховиком строку обставин, що помітно підвищують ступінь ризику, на необхідність яких Страховик вказував Страхувальнику;

9. Базові розміри страхового тарифу приведені в Додатку № 9 до цих Правил.

10. При страхування на умовах цих Додаткових умов у обсяг страхових зобов'язань Страховика за Договором страхування можуть бути включені такі витрати Страхувальника:

10.1. Витрати на оплату понаднормових відбудовних робіт;

10.2. Витрати по терміновому або авіаційному перевезенню частин і матеріалів, необхідних для відбудовних робіт;

10.3. Витрати по рятуванню застрахованого майна;

10.4. Витрати по розчищенню території від уламків.

11. При страхуванні на умовах цих Додаткових умов Страховик не відшкодовує збиток, за який відповідають треті особи по договорах постачання, ремонту або гарантії якості застрахованих машин та обладнання.

12. У відношенні інших питань, не оговорених в цих Додаткових умовах, діють відповідні положення Правил.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПО СТРАХУВАННЮ МАЙНА.

(Строк дії Договору страхування - 1 рік)

№	Страхові ризики	Страхові тарифи (% від страхової суми) по об'єктах страхування								
		Будівлі	Споруди	Інженерне і виробничо-технологічне обладнання	Господарчі будівлі	Окремі приміщення	Об'єкти незавершеного будівництва	Інвентар, технологічна оснастка	Предмети інтер'єра, меблі, елементи оздоблення приміщень	Товарно-матеріальні цінності
1	Дія води	0.25	0.2	0.2	0.25	0.15	0.3	0.25	0.35	0.2
2	Сторонній вплив	0.1	0.1	0.07	0.07	0.05	0.07	0.05	0.05	0.07
3	Протиправні дії третіх осіб	0.2	0.3	0.5	0.2	0.2	0.2	0.6	0.4	1.0
4	Розбиття шибок, вітрин і інших подібних споруджень	1.2	1.0	-	1.2	1.0	1.0	-	1.0	-
5	Задимлення	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
6	Пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок виконання ремонтних, будівельних, реконструкційних або відновлювальних робіт	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.35	0.3	0.3	0.3
7	Будівельно-монтажних ризиків	0.6	0.6	0.5	0.6	0.6	0.55	0.6	0.5	0.6
8	ПО ПАКЕТУ РИЗИКІВ	3,05	2,9	1,87	3,02	2,7	2,77	2,1	2,9	2,57

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПО СТРАХУВАННЮ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ ВІД ПОЛОМОК

Таблиця 2

Строк дії Договору страхування	Страховий тариф (% від страхової суми)
1 рік	1.9

Страховик може при визначенні розміру страхового платежу використовувати коефіцієнти до базових страхових тарифів, в залежності від умов конкретного Договору страхування та факторів ризику: оснащеності застрахованого помешкання, його вогнестійкості, технічних особливостей об'єкта, поверховості будинків, наявності засобів пожежогасіння, віддаленості від найближчого поста пожежної служби, аварійних і ремонтних служб, наявності засобів охорони, географічного положення та інших факторів, що впливають на ступінь страхового ризику. Розміри таких коефіцієнтів не можуть виходити за межі: 0.01 – 8.0.

Норматив витрат на ведення справи встановлюється в розмірі до 40% від суми страхових внесків та зазначається в договорі страхування, але в будь-якому разі не більше 40 % від суми страхових внесків.

Актуарій (Диплом № б/н від 23.09.1997 року) /С.В. Шелест/

Державна комісія з регулювання ринків
фінансових послуг України
ЗАРЕЄСТРОВАНО

Найменування посіди *Директор Департаменту страхування*
Корев С. О.

Підпис *[Signature]* Прізвище, ініціали працівника

Дата *01.08.2006* Реєстраційний номер *11648410*

Прошито, пронумеровано та
скріплено печаткою

листів